

KNF

**KOMISJA
NADZORU
FINANSOWEGO**

**RAPORT O STANIE SEKTORA UBEZPIECZEŃ
PO IV KWARTAŁACH 2017 R.**

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
Warszawa, 29 maja, 2018 r.

Słowa kluczowe: ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ, ZAKŁADY REASEKURACJI,
WYPŁACALNOŚĆ

Wstęp

W raporcie zaprezentowano podstawowe informacje dotyczące wyników finansowych sektora ubezpieczeń i reasekuracji na koniec 2017 roku, zagregowane na podstawie sprawozdań finansowych i statystycznych zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji. Przedstawiono również podstawowe tendencje zaobserwowane w sektorze ubezpieczeń w ciągu tego okresu i podjęto próbę wyjaśnienia i uzasadnienia zidentyfikowanych zmian.

Początkowe rozdziały raportu – dotyczące przychodów i kosztów działalności oraz wyników działalności zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji, jak również informacja o pozycjach bilansowych – zostały opracowane na podstawie sprawozdawczości dla celów rachunkowości, natomiast rozdział dotyczący wypłacalności zakładów ubezpieczeń opracowany został na podstawie sprawozdawczości dla celów wypłacalności (wg Wypłacalność II).

SPIS TREŚCI

WSTĘP	2
1. PODMIOTY RYNKU UBEZPIECZENIOWEGO	4
2. PRZYCHODY I KOSZTY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ	5
2.1. PRZYCHODY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ	5
2.1.1. PRZYCHODY Z TYTUŁU SKŁADKI PRZYPISANEJ BRUTTO.....	5
2.1.2. PRZYCHODY Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ	11
2.2. KOSZTY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ.....	12
2.2.1. ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA WYPŁACONE.....	12
2.2.2. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ.....	16
2.2.3. KOSZTY ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ LOKACYJNĄ	19
2.3. WYNIKI ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ	20
2.3.1. WYNIK TECHNICZNY	20
2.3.2. WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ	23
2.3.3. WYNIK FINANSOWY NETTO	24
3. BILANS ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ.....	26
3.1. AKTYWA ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ.....	26
3.1.1. LOKATY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ (LOKATY Z POZYCJI B AKTYWÓW).....	27
3.2. PASYWA ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ.....	29
3.2.1. KAPITAŁY WŁASNE ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ	30
3.2.2. REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE BRUTTO	32
3.3. WYBRANE POZYCJE BILANSOWE DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI	34
4. WYPŁACALNOŚĆ ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ.....	37
4.1. STRUKTURA ŚRODKÓW WŁASNYCH.....	37
4.2. STRUKTURA RYZYKA WEDŁUG KAPITAŁOWEGO WYMOGU WYPŁACALNOŚCI.....	39
4.3. WSKAŹNIKI WYPŁACALNOŚCI	41
SPIS TABEL	43
SPIS WYKRESÓW	44

1. Podmioty rynku ubezpieczeniowego

Na koniec 2017 roku zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w Polsce posiadało 61 krajowych zakładów ubezpieczeń – 27 zakładów ubezpieczeń działu I (ubezpieczenia na życie) i 33 zakłady ubezpieczeń działu II (pozostałe ubezpieczenia osobowe i ubezpieczenia majątkowe) oraz 1 zakład reasekuracji. Wszystkie zakłady posiadające zezwolenie prowadziły działalność.

W dniu 28 kwietnia 2017 r. w Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowano połączenie zakładów: **AXA TUiR S.A.** (spółka przejmowana) i **AXA UBEZPIECZENIA TUiR S.A.** (spółka przejmująca) pod nazwą **AXA UBEZPIECZENIA TUiR S.A.**

Zakład **NATIONALE-NEDERLANDEN TU S.A.** w dniu 4 września 2017 r. sprzedał pierwszą polisę.

W dniu 1 grudnia 2017 r. w Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowano zmianę nazwy **TUW SKOK** na **SALTUS TUW** oraz w dniu 6 grudnia 2017 r. ujawniono zmianę nazwy **TU SKOK ŻYCIE SA** na **SALTUS TU ŻYCIE SA**.

2. Przychody i koszty zakładów ubezpieczeń

2.1. Przychody zakładów ubezpieczeń¹

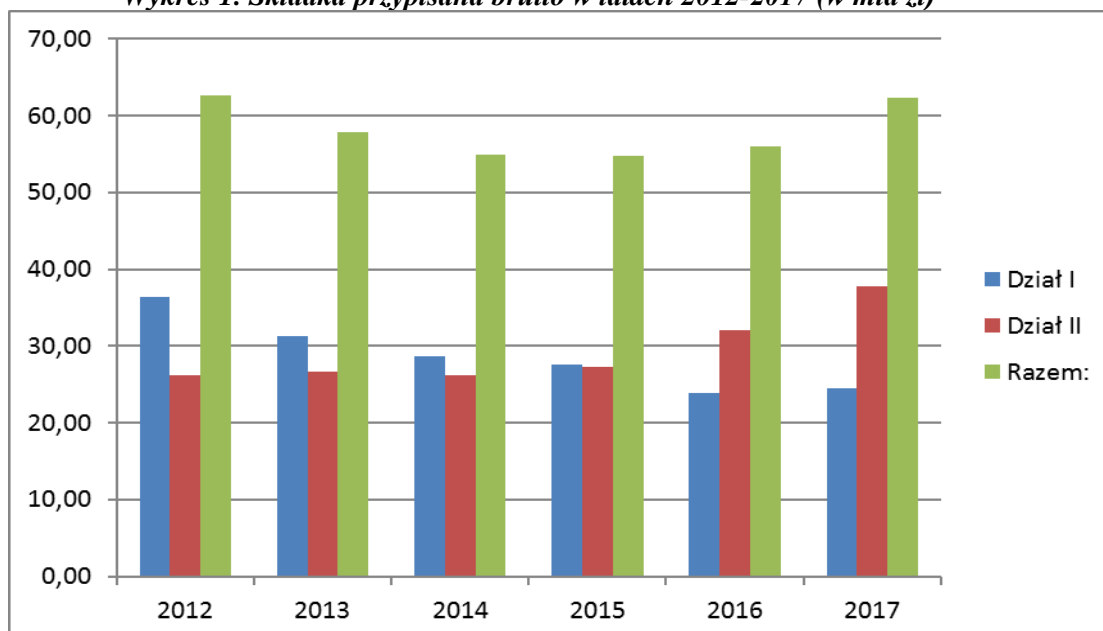
Na przestrzeni IV kwartałów 2017 r. zakłady ubezpieczeń uzyskały przychody w wysokości 83,36 mld zł. W strukturze przychodów zakładów ubezpieczeń dominują: składka przypisana brutto (74,80% przychodów ogółem), przychody z lokat (9,88% przychodów ogółem) oraz niezrealizowane zyski z lokat (5,40% przychodów ogółem).

2.1.1. Przychody z tytułu składki przypisanej brutto

Na koniec 2017 roku składka przypisana brutto zakładów ubezpieczeń wyniosła 62,35 mld zł i była o 11,45% (6,41 mld zł) wyższa, niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. W obu działach nastąpił wzrost składki, przy czym w dziale I o 3,00%, natomiast w dziale II o 17,73%.

Składka przypisana sektora ubezpieczeń wyniosła 62,35 mld zł i była wyższa o 6,41 mld zł niż rok temu

Wykres 1. Składka przypisana brutto w latach 2012-2017 (w mld zł)

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

¹ Zakłady ubezpieczeń działu I i działu II oraz zakład reasekuracji działu II, dalej zwane zakładami ubezpieczeń. Wyniki zakładu reasekuracji PTR S.A. uwzględnione zostały w wynikach zakładów ubezpieczeń działu II.

■ Składka zakładów ubezpieczeń na życie (dział I)

Na koniec 2017 roku składka przypisana brutto zakładów ubezpieczeń na życie wyniosła 24,56 mld zł i była wyższa o 3,00% (o 0,71 mld zł) w porównaniu z analogicznym okresem 2016 roku.

Spośród grup ubezpieczeń działu I najwyższy wzrost składki przypisanej brutto miał miejsce w grupie 3 (ubezpieczenia na życie związane z UFK, a także ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe²) - o 0,96 mld zł, tj. o 9,27%, z poziomu 10,33 mld zł do poziomu 11,28 mld zł. Minimalny wzrost składki wystąpił w grupie 5 (ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe) tj. o 0,08 mld zł do wartości 5,51 mld zł.

Największy spadek składki nastąpił w grupie 1 (ubezpieczenia na życie) o 0,31 mld zł, tj. o 3,95%, z poziomu 7,80 mld zł do poziomu 7,50 mld zł oraz w grupie 2 (ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenia dzieci) o 11,12%, z 0,13 mld zł do 0,11 mld zł.

■ Koncentracja sektora ubezpieczeń działu I

W dziale I udział 5 największych zakładów ubezpieczeń na koniec 2017 roku wyniósł 63,88% i był o 4,42 pkt. proc. wyższy niż w analogicznym okresie 2016 roku.

Udział w rynku 5 największych zakładów działu I wyniósł 63,88%.

Tabela 1. Zakłady ubezpieczeń działu I o największych udziałach w rynku (mierzonych wielkością składki przypisanej brutto) w 2016 i 2017 r.

Lp.	Zakład ubezpieczeń	2016	Zakład ubezpieczeń	2017
1	PZU ŻYCIE SA	33,69%	PZU ŻYCIE SA	34,86%
2	AVIVA TUnŻ S.A.	8,11%	OPEN LIFE TU ŻYCIE S.A.	9,58%
3	OPEN LIFE TU ŻYCIE S.A.	6,20%	AVIVA TUnŻ S.A.	7,65%
4	METLIFE TUnŻIR SA	5,77%	NATIONALE-NEDERLANDEN TUnŻ S.A.	6,87%
5	NATIONALE-NEDERLANDEN TUnŻ S.A.	5,69%	TU na ŻYCIE EUROPA SA	4,91%
Razem:		59,46%	Razem:	63,88%

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Struktura ubezpieczeń bezpośrednich działu I

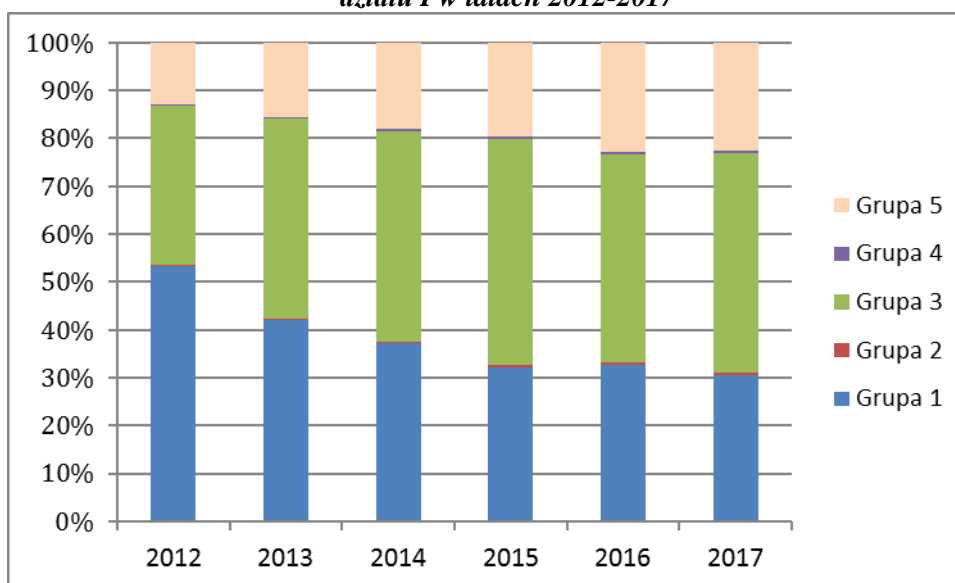
W strukturze ubezpieczeń bezpośrednich działu I w 2017 roku dominowały ubezpieczenia z grupy 3 (ubezpieczenia na życie związane z UFK) stanowiące 45,98% łącznej składki, gdzie 9,29% aktywów UFK (5,49 mld zł) stanowią

W strukturze ubezpieczeń działu I przeważały ubezpieczenia z grupy 3, stanowiące 45,98% składki całego działu

² Zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej **grupę 3 działu I** stanowią ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, a także ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, **dalej zwane ubezpieczenia na życie związane z UFK.**

umowy ubezpieczenia na życie związane z UFK lokujące środki finansowe w instrumenty strukturyzowane lub instrumenty pochodne w związku z oferowaniem ubezpieczeniowych produktów o charakterze inwestycyjnym. Drugą pozycję zajmowały ubezpieczenia na życie (grupa 1) stanowiące 30,55% składki przypisanej brutto. Na kolejnym miejscu znajdowały się uzupełniające ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe (grupa 5), stanowiące 22,46% składki przypisanej brutto. Udział ubezpieczeń rentowych (grupa 4) i posagowych (grupa 2) był nieznaczny i wynosił odpowiednio 0,55% i 0,46% składki przypisanej brutto działu I z ubezpieczeń bezpośrednich.

Wykres 2. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu I w latach 2012-2017

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Analizując zmiany w strukturze składki przypisanej brutto na koniec 2017 roku w stosunku do poprzedniego okresu można zauważyć wzrost udziału ubezpieczeń z grupy 3 (ubezpieczenia na życie związane z UFK) o 2,64 pkt. proc. przy spadku udziału pozostałych grup ubezpieczeniowych. W grupie 1 (ubezpieczenia na życie) nastąpiło zmniejszenie udziału w składce działu o 2,21 pkt. proc. Udział grupy 5 (uzupełniające ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe) był mniejszy o 0,33 pkt. proc. Nieduży spadek udziału w składce działu odnotowała grupa 2 (ubezpieczenia posagowe) i grupa 4 (ubezpieczenia rentowe), odpowiednio o 0,07 pkt. proc. i 0,03 pkt. proc.

Zakłady ubezpieczeń na życie na koniec 2017 roku osiągnęły składkę przypisaną brutto z tytułu ubezpieczeń grupowych w wysokości 8,25 mld zł, a z tytułu ubezpieczeń indywidualnych 16,28 mld zł. W stosunku do roku ubiegłego, zarówno składka z tytułu ubezpieczeń grupowych jak i składka z tytułu ubezpieczeń indywidualnych uległa zwiększeniu (wzrost o 0,12 i 0,60 mld zł). Spośród 27 zakładów ubezpieczeń działu I, 8 zakładów ubezpieczeń podobnie

jak w roku 2016 miało powyżej 50% udziału składki z ubezpieczeń grupowych w swoim portfelu.

Składka przypisana brutto z tytułu wpłat jednorazowych po IV kwartałach 2017 r. osiągnęła poziom około 8,18 mld zł i zwiększyła się w stosunku do 2016 roku o 0,67 mld zł. Natomiast składka płacona okresowo wyniosła w badanym okresie 16,36 mld zł i wzrosła o 0,05 mld zł. Dziewięć zakładów ubezpieczeń działu I (dziesięć w roku 2016), wykazało powyżej 50%-wy udział składek jednorazowych w całym portfelu.

■ Składka zakładów ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych (dział II)

Wysokość składki przypisanej brutto zakładów ubezpieczeń działu II po IV kwartałach 2017 r. wyniosła 37,79 mld zł i w porównywaniu ze składką w analogicznym okresie 2016 roku była wyższa o 17,73% (o 5,69 mld zł).

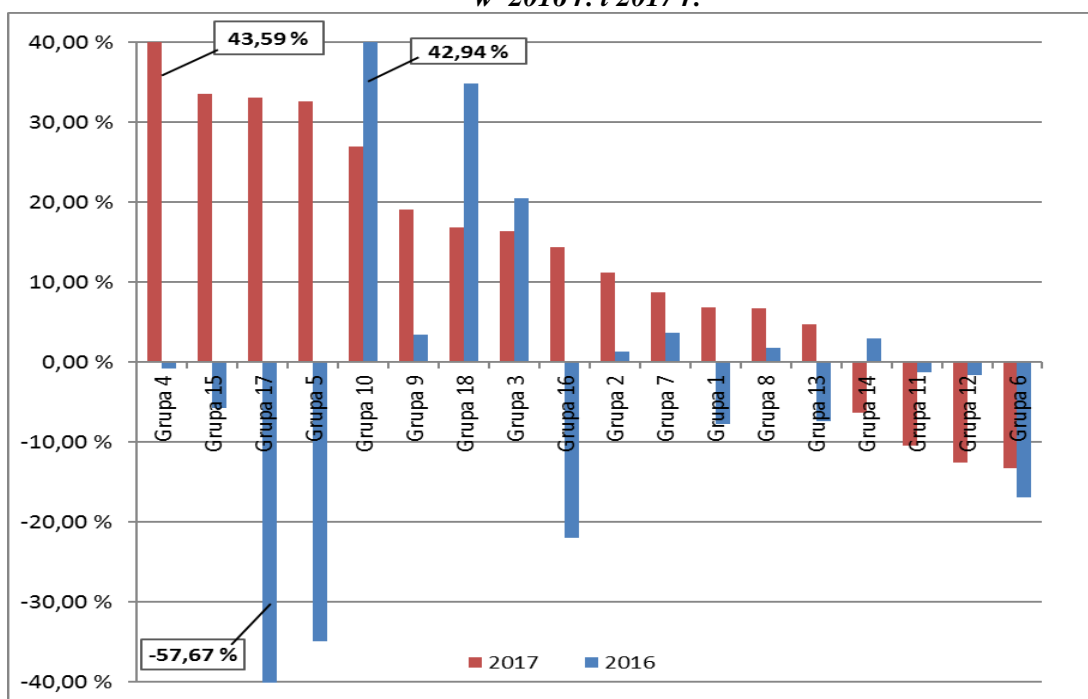
Składka przypisana brutto w dziale II była wyższa o 17,73% i wyniosła 37,79 mld zł

Wzrost składki przypisanej brutto w dziale II w stosunku do analogicznego okresu 2016 roku odnotowano w czternastu grupach ubezpieczeń. Największy miał miejsce w grupie 10 (OC komunikacyjne), o 3,15 mld zł, do poziomu 14,81 mld zł oraz w grupie 3 (auto-casco) o 1,08 mld zł, do wartości 7,65 mld zł. W grupie 9 (ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych), w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku zebrano więcej o 0,49 mld zł składki, natomiast w grupie 8 (ubezpieczenia szkód) nastąpiło zwiększenie składki o 0,20 mld zł. W grupie 18 (ubezpieczenia świadczenia pomocy) o 0,14 mld zł.

Należy zwrócić uwagę na zmianę wielkości składki przypisanej brutto zakładów ubezpieczeń w ramach reasekuracji czynnej. Wzrost ten, równy 0,22 mld zł, wypracowany został głównie w 2 klasie rachunkowej (OC posiadaczy pojazdów mechanicznych), gdzie zebrano 0,25 mld zł składki.

Spośród grup ubezpieczeniowych działu II – cztery zanotowały spadek składki w stosunku do analogicznego okresu 2016 roku. Zmniejszenie składki miało miejsce w grupie 14 (ubezpieczenia kredytu) oraz w grupie 6 (ubezpieczenia żeglugi), gdzie zebrano odpowiednio o 0,03 mld zł i 0,01 mld zł składki mniej. W pozostałych dwóch grupach (11 i 12) nastąpiło zmniejszenie składki poniżej 0,01 mld zł.

Wykres 3. Zmiana składki przypisanej brutto w poszczególnych grupach działu II w 2016 r. i 2017 r.

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Koncentracja sektora ubezpieczeń działu II

Na koniec 2017 roku udział w rynku 5 największych zakładów ubezpieczeń działu II wyniósł 70,66%, co stanowiło wzrost o 1,20 pkt. proc. w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku.

Udział w rynku 5 największych zakładów ubezpieczeń działu II wynosi 70,66%

Tabela 2. Zakłady ubezpieczeń działu II o największych udziałach w rynku (mierzonych wielkością składki przypisanej brutto) w 2016 i 2017 r.

Lp.	Zakład ubezpieczeń	2016	Zakład ubezpieczeń	2017
1	PZU SA	33,28%	PZU SA	32,94%
2	STU ERGO HESTIA SA	13,35%	STU ERGO HESTIA SA	14,38%
3	TUIR WARTA S.A.	12,83%	TUIR WARTA S.A.	13,55%
4	TUIR ALLIANZ POLSKA S.A.	5,58%	AXA UBEZPIECZENIA TUIR S.A.	4,93%
5	GENERALI T.U. S.A.	4,42%	TUIR ALLIANZ POLSKA S.A.	4,86%
Razem		69,46%	Razem	70,66%

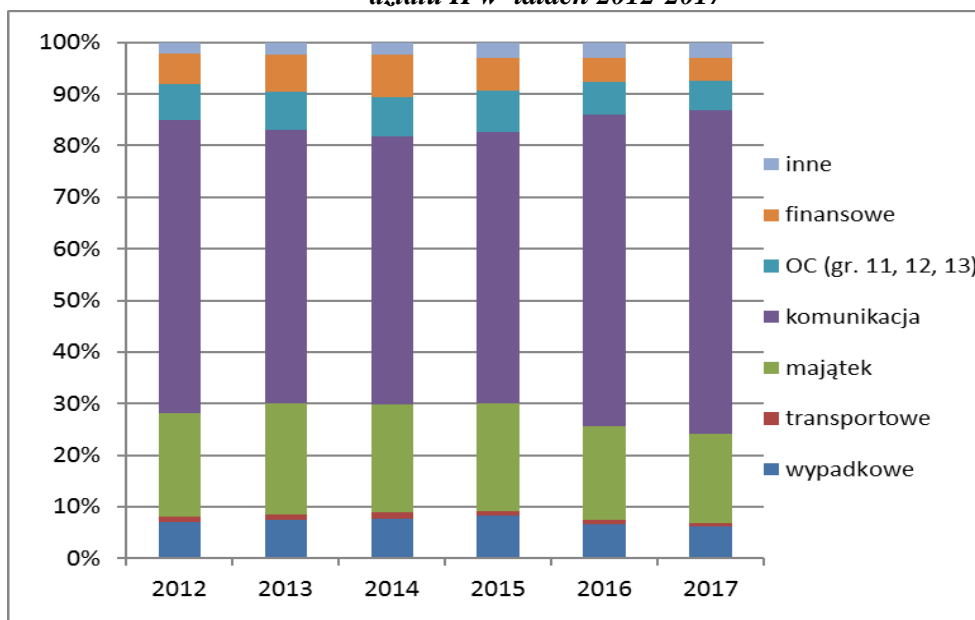
Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Struktura ubezpieczeń bezpośrednich działu II

W strukturze pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych bezpośrednich na koniec 2017 roku dominowały ubezpieczenia komunikacyjne (grupa 3 i 10), stanowiące łącznie 62,74% składki przypisanej brutto działu II z działalności bezpośredniej, przy czym udział grupy 10 (OC komunikacyjne) wyniósł 41,37%, natomiast grupy 3 (auto-casco) 21,38%. Udział ubezpieczeń komunikacyjnych wzrósł o 2,49 pkt. proc. rok do roku. Drugą pozycję zajmowały ubezpieczenia majątkowe (grupa 8 i 9), które stanowiły łącznie 17,38% składki (spadek o 0,90 pkt. proc). Na kolejnych miejscach znajdowały się ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe (grupa 1 i 2) o udziale 6,09% (spadek o 0,57 pkt. proc), ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (grupy 11, 12, 13) o udziale 5,57% (również spadek, o 0,74 pkt. proc.) oraz ubezpieczenia finansowe (grupa 14, 15, 16) o udziale 4,48%, gdzie nastąpiło zmniejszenie udziału o 0,21 pkt. proc.

W strukturze ubezpieczeń bezpośrednich działu II dominowały ubezpieczenia komunikacyjne stanowiące łącznie 62,74% składki działu

Wykres 4. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu II w latach 2012-2017

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Porównując strukturę rynku ubezpieczeń bezpośrednich działu II po IV kwartałach 2017 r. z analogicznym okresem 2016 roku należy wskazać, że największy wzrost udziału, o 2,84 pkt. proc. wystąpił w grupie 10 (OC komunikacyjne). Minimalny wzrost udziału w składce działu II miał miejsce w grupie 15 (gwarancja ubezpieczeniowa), o 0,14 pkt. proc. oraz w grupie 9 (ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych), o 0,05 pkt. proc. Natomiast największy spadek udziału w składce działu o 0,96 pkt. proc. wystąpił w grupie 8 (ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami) oraz o 0,70 pkt. proc. w grupie 13 (OC ogólna).

2.1.2. Przychody z działalności lokacyjnej

Przychody z działalności lokacyjnej, z lokat na ryzyko zakładu ubezpieczeń oraz na ryzyko ubezpieczających na koniec IV kwartałów 2017 wyniosły 12,73 mld zł, co stanowiło wzrost o 13,57% (tj. o 1,52 mld zł) w porównaniu z 2016 rokiem.

W dziale I przychody z działalności lokacyjnej w porównaniu z 2016 rokiem wzrosły o 24,13%, tj. o 1,72 mld zł, na co największy wpływ miało zwiększenie niezrealizowanych zysków z lokat (o 1,19 mld zł).

W dziale II przychody z działalności lokacyjnej w porównaniu z 2016 rokiem spadły o 4,99%, tj. o 0,20 mld zł, na co znaczący wpływ miał spadek wyniku dodatniego z realizacji lokat (o 0,82 mld zł).

Na przychody z działalności lokacyjnej ogółem na koniec roku 2017 składają się przychody z lokat (64,67%) oraz niezrealizowane zyski z lokat (35,33%). W strukturze zaś samych przychodów z lokat zakładów ubezpieczeń ogółem dominuje wynik dodatni z realizacji lokat (39,17%) oraz przychody z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu (30,17%).

W dziale I największą pozycją w lokatach były niezrealizowane zyski z lokat, które stanowiły 46,02% przychodów z lokat działu I, natomiast w dziale II były to przychody z udziałów i akcji z lokat w jednostkach podporządkowanych, które stanowiły 39,82% przychodów z lokat działu II.

Tabela 3. Zestawienie przychodów z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w 2016 i 2017 r.

Wyszczególnienie	Dział I				Dział II			
	2016	2017	Zmiana w %	Zmiana	2016	2017	Zmiana w %	Zmiana
Razem	7 146,36	8 871,07	24,13%	1 724,71	4 063,93	3 860,98	-4,99%	-202,95
I. Przychody z lokat	4 253,07	4 788,63	12,59%	535,56	3 672,63	3 444,76	-6,20%	-227,87
1. Przychody z lokat w nieruchomości	2,54	2,81	10,43%	0,26	19,57	20,69	5,71%	1,12
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	241,39	173,46	-28,14%	-67,93	949,61	1 543,99	62,59%	594,38
2.1. z udziałów i akcji	241,39	173,46	-28,14%	-67,93	939,51	1 537,29	63,63%	597,78
2.2. z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	0,00	0,00	0,00%	0,00	10,10	6,68	-33,85%	-3,42
2.3. z pozostałych lokat	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,02	0,00%	0,02
3. Przychody z innych lokat finansowych	2 151,27	2 143,78	-0,35%	-7,49	1 117,85	1 112,21	-0,51%	-5,65
3.1. z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	435,36	518,57	19,11%	83,21	30,37	32,52	7,09%	2,15

Przychody z działalności lokacyjnej sektora ubezpieczeń wzrosły o 13,57% w porównaniu z 2016 rokiem

Wyszczególnienie	Dział I				Dział II			
	2016	2017	Zmiana w %	Zmiana	2016	2017	Zmiana w %	Zmiana
3.2. z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	1 483,36	1 427,76	-3,75%	-55,60	976,91	1 056,18	8,11%	79,27
3.3. z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	197,68	175,95	-10,99%	-21,73	35,52	11,78	-66,83%	-23,74
3.4. z pozostałych lokat	34,86	21,50	-38,33%	-13,36	75,05	11,72	-84,39%	-63,33
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	10,54	3,88	-63,25%	-6,67	5,76	7,70	33,79%	1,95
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	1 847,33	2 464,71	33,42%	617,38	1 579,84	760,18	-51,88%	-819,66
II. Niezrealizowane zyski z lokat	2 893,29	4 082,44	41,10%	1 189,15	391,30	416,21	6,37%	24,92

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.2. Koszty zakładów ubezpieczeń

Łączne koszty zakładów ubezpieczeń w okresie IV kwartałów 2017 r. wyniosły 77,64 mld zł. W strukturze kosztów dominowały odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto (51,32% łącznych kosztów) oraz łączne koszty akwizycji i koszty administracyjne (20,00% łącznych kosztów).

2.2.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone

Główną pozycję kosztów zakładów ubezpieczeń stanowiły koszty związane z wypłatą odszkodowań i świadczeń wynikających z umów ubezpieczenia. Na przestrzeni IV kwartałów 2017 r. zakłady ubezpieczeń wypłaciły w ujęciu brutto 39,84 mld zł odszkodowań i świadczeń wraz z kosztami likwidacji szkód i windykacji regresów. W porównaniu z 2016 rokiem wartość ta zwiększyła się o 3,16 mld zł, czyli o 8,62%.

Wykres 5. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w latach 2012-2017
(w mld zł)

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Odszkodowania i świadczenia wypłacone - zakładów ubezpieczeń na życie

W dziale I na przestrzeni 2017 roku wypłacone zostały odszkodowania i świadczenia brutto w wysokości 20,35 mld zł (51,09% łącznych świadczeń brutto sektora ubezpieczeń), co stanowi kwotę o 2,07 mld zł (o 11,32%) wyższą niż w roku 2016.

Z punktu widzenia poszczególnych grup ubezpieczeń wzrost wartości odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto spowodowany był wyższymi wypłatami w ramach grupy 3 (ubezpieczenia na życie związane z UFK) – o 2,34 mld zł, tj. o 24,41%, z poziomu 9,60 mld zł do poziomu 11,94 mld zł.

Największy spadek wartości odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto nastąpił w grupie 1 – o 0,43 mld zł, tj. 6,83% z kwoty 6,23 mld zł do kwoty 5,80 mld zł.

Najwyższe odszkodowania i świadczenia działu I wypłacono z tytułu ubezpieczeń grupy 3 (11,94 mld zł) oraz grupy 1 (5,80 mld zł).

W strukturze odszkodowań i świadczeń wypłaconych z działalności bezpośredniej w dziale I udział grupy 3 wynosi 58,70%, zaś grupy 1 – 28,53%.

Wartość wypłaconych świadczeń w dziale I wzrosła o 11,32% w porównaniu z rokiem 2016

Wykres 6. Struktura odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto według grup ubezpieczeń działu I w latach 2012-2017

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Odszkodowania i świadczenia wypłacone - zakładów ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych

W 2017 roku w dziale II odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto wyniosły 19,49 mld zł i w porównaniu z rokiem ubiegłym ich wartość wzrosła o 5,94%, czyli o 1,09 mld zł.

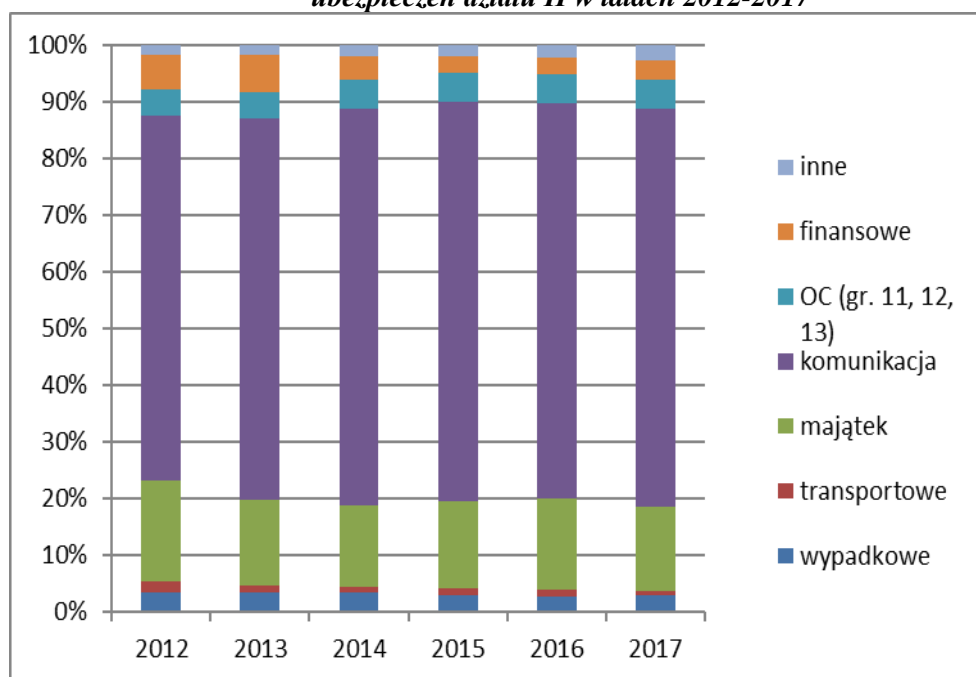
W poszczególnych grupach ubezpieczeń wzrost wartości odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto spowodowany był przede wszystkim większymi wypłatami w grupach: 10 (OC komunikacyjne) – o 0,57 mld zł, tj. o 7,19%, z poziomu 7,98 mld zł do poziomu 8,55 mld zł, w grupie 8 (ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami) – o 0,38 mld zł, tj. 29,04% (z kwoty 1,31 mld zł do kwoty 1,69 mld zł) oraz w grupie 3 (auto-casco) – o 0,31 mld zł, tj. o 7,32% z poziomu 4,20 mld zł do 4,51 mld zł.

Największy spadek wartości wypłaconych odszkodowań i świadczeń w dziale II odnotowano w grupie 9 (ubezpieczenia szkód rzeczowych) – o 0,45 mld zł, tj. 29,43%, z poziomu 1,53 mld zł do poziomu 1,08 mld zł.

Najwyższe odszkodowania i świadczenia działu II wypłacono z tytułu ubezpieczeń komunikacyjnych grupy 10 (8,55 mld zł) oraz grupy 3 (4,51 mld zł). Udział obu grup w odszkodowaniach i świadczeniach z tytułu działalności bezpośredniej działu II jest bardzo duży dla grupy 10 wyniósł 46,03%, a dla grupy 3 – 24,26%.

Wartość wypłaconych odszkodowań i świadczeń w dziale II wzrosła o 5,94% w porównaniu z rokiem 2016

Wykres 7. Struktura odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto według grup ubezpieczeń działu II w latach 2012-2017

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Wskaźnik szkodowości na udziale własnym

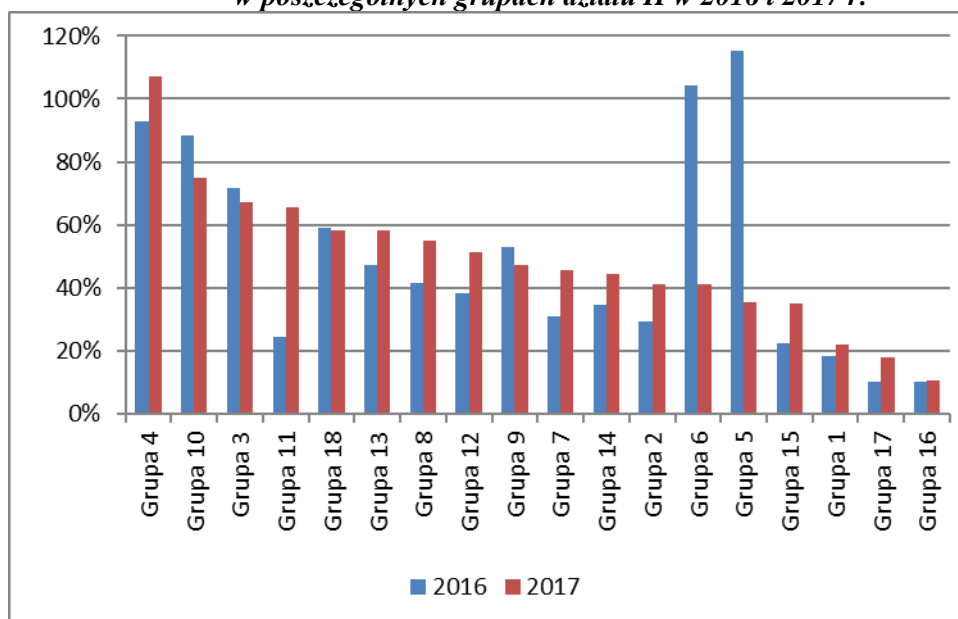
Wskaźnik szkodowości na udziale własnym wskazuje, jaką część składki zarobionej zakład ubezpieczeń przeznaczają na wypłatę odszkodowań i świadczeń powiększonych o zmianę stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia.

Wskaźnik szkodowości na udziale własnym działu II w 2017 roku spadł w porównaniu z 2016 rokiem z 64,33% do 62,19%, tj. o 2,14 pkt. proc. Oznacza to, iż zakłady ubezpieczeń tego działu przeznaczyły na wypłatę odszkodowań i świadczeń powiększonych o zmianę stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia 62,19% składki zarobionej na udziale własnym.

Zakłady ubezpieczeń działu II na wypłatę odszkodowań i świadczeń przeznaczyły prawie 62,19% składki

Kształtowanie się wskaźnika szkodowości w poszczególnych grupach ubezpieczeń przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Kształtowanie się wskaźnika szkodowości na udziale własnym w poszczególnych grupach działu II w 2016 i 2017 r.

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.2.2. Koszty działalności ubezpieczeniowej

Znaczącą pozycję wśród wydatków zakładów ubezpieczeń zajmują koszty działalności ubezpieczeniowej, które obejmują saldo kosztów akwizycji, kosztów administracyjnych oraz prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów.

Koszty działalności ubezpieczeniowej wzrosły o 2,87%

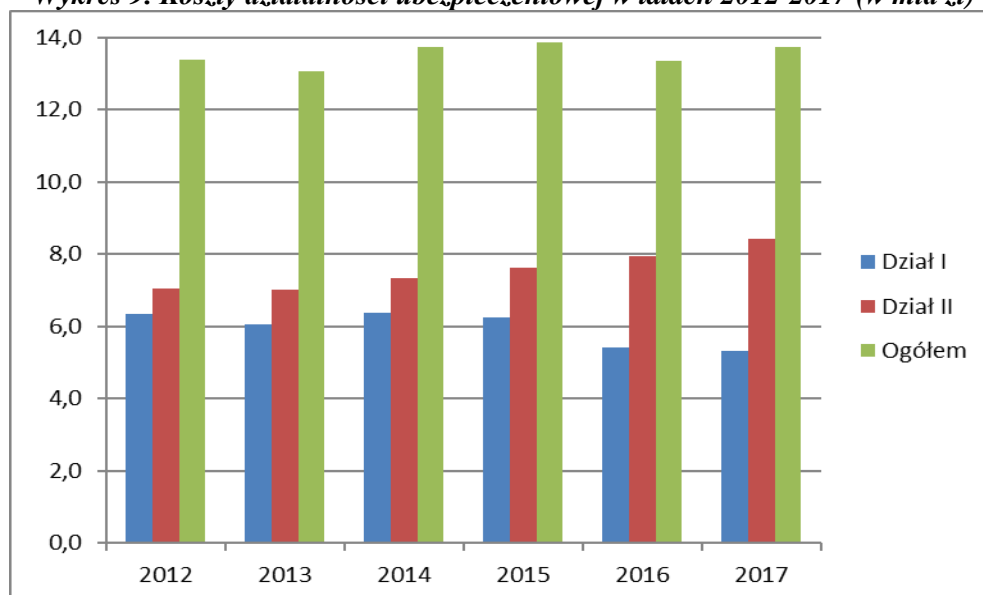
Na przestrzeni 2017 roku koszty działalności ubezpieczeniowej, po uwzględnieniu otrzymanych prowizji reasekuracyjnych, osiągnęły wartość 13,75 mld zł, co stanowiło wzrost w stosunku do 2016 roku o 2,87%, tj. o 0,38 mld zł.

Zakłady ubezpieczeń poniosły na swoją działalność koszty w wysokości blisko 25,80 zł z każdych 100 zł składki zarobionej na udziale własnym (ok. 28,08 zł w 2016 roku). W ubezpieczeniach na życie koszty wyniosły ok. 21,63 zł (ok. 22,91 zł w 2016 roku), natomiast w ubezpieczeniach pozostałych osobowych i majątkowych ok. 29,40 zł (ok. 33,19 zł w roku 2016) na 100 zł składki.

Zakłady ubezpieczeń poniosły na swoją działalność koszty w wysokości blisko 25,80 zł z każdych 100 zł składki

Łącznie koszty administracyjne i akwizycji wyniosły w 2017 roku 15,52 mld zł i w porównaniu z 2016 rokiem wzrosły o 5,31%, tj. o 0,78 mld zł.

Wykres 9. Koszty działalności ubezpieczeniowej w latach 2012-2017 (w mld zł)

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

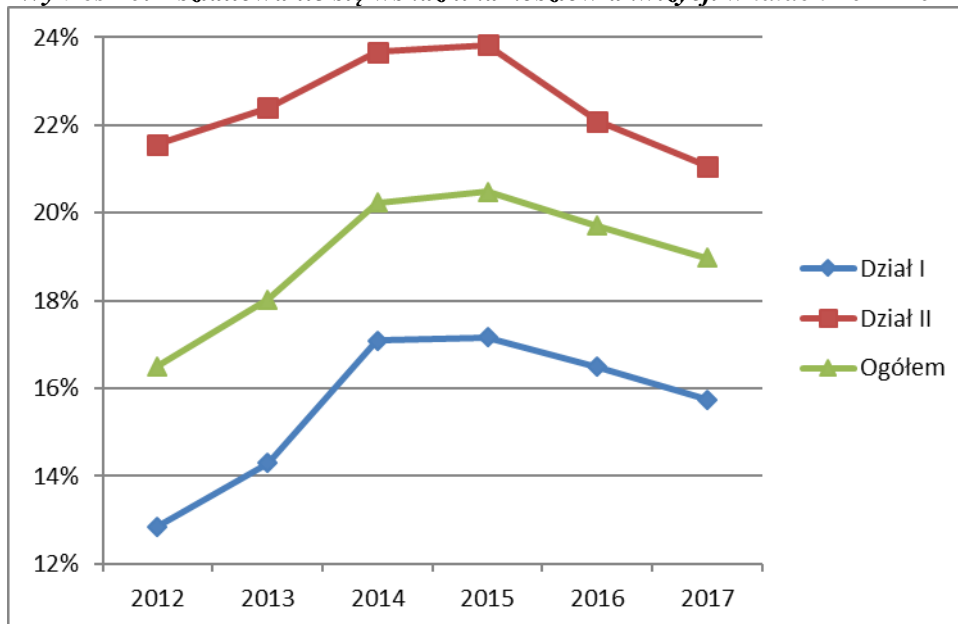
Koszty akwizycji obejmują m.in. wszelkie koszty związane z zawieraniem i odnawianiem umów ubezpieczenia (np. prowizje agencyjne, koszty badań lekarskich, koszty ekspertyz). Obejmują one również płacone cedentom prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach.

W trakcie 2017 roku koszty akwizycji w zakładach ubezpieczeń ogółem osiągnęły kwotę 11,83 mld zł i były wyższe o 7,12% w stosunku do 2016 roku (wzrost o 0,79 mld zł z kwoty 11,04 mld zł). Koszty akwizycji łącznie stanowiły 18,97% składki przypisanej brutto sektora ubezpieczeń, co oznacza spadek o 0,77 pkt. proc. w stosunku do roku 2016.

- Koszty akwizycji w dziale I wyniosły 3,87 mld zł (spadek o 0,07 mld zł z kwoty 3,93 mld zł, tj. o 1,72% w stosunku do roku ubiegłego) i stanowiły 15,74% składki przypisanej brutto działu I (spadek o 0,75 pkt. proc.).
- Koszty akwizycji w dziale II wyniosły 7,96 mld zł (wzrost o 0,85 mld zł z kwoty 7,11 mld zł, tj. o 12,02% w stosunku do 2016 roku i stanowiły 21,07% składki przypisanej brutto działu II (spadek o 1,07 pkt. proc.).

Poniższy wykres prezentuje wskaźnik kosztów akwizycji, czyli procentowo wyrażony stosunek tych kosztów do składki przypisanej brutto.

Wykres 10. Kształtowanie się wskaźnika kosztów akwizycji w latach 2012-2017

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

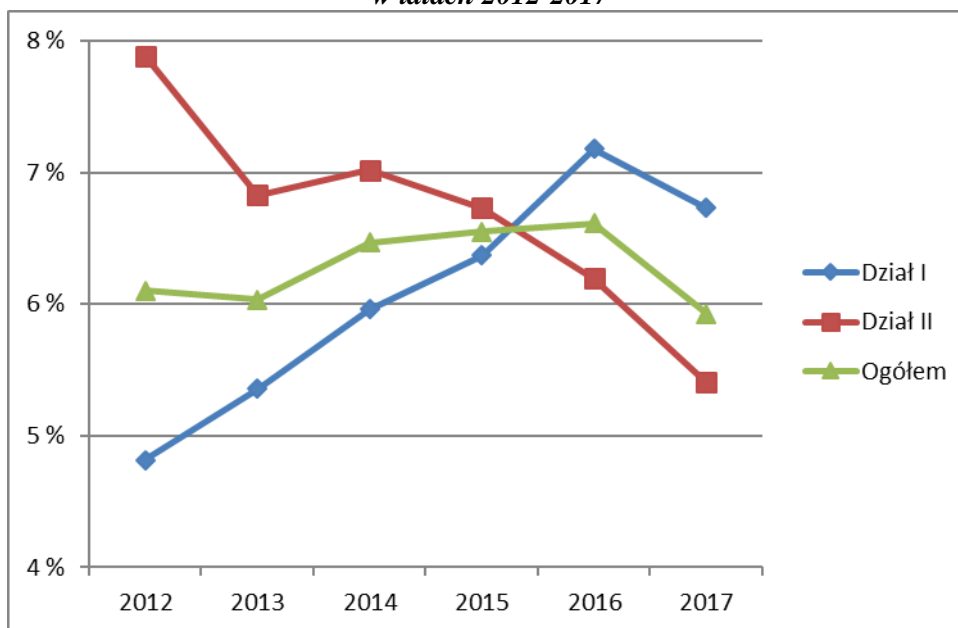
Koszty administracyjne obejmują koszty zarządu i administracji oraz ogólne koszty dotyczące działalności ubezpieczeniowej, takie jak: koszty utrzymania biur, koszty usług obcych, wynagrodzenia, koszty zużycia energii itp.

Koszty administracyjne sektora ubezpieczeń na przestrzeni 2017 roku wyniosły 3,70 mld zł i były niższe o 0,11% w stosunku do 2016 roku (spadek o 0,004 mld zł). Koszty te ogółem stanowiły 5,93% składki przypisanej brutto całego sektora ubezpieczeń (6,61% w roku 2016).

- Koszty administracyjne w dziale I wyniosły 1,65 mld zł (spadek o 0,06 mld zł, z kwoty 1,71 mld zł, tj. o 3,33% w stosunku do roku 2016), a ich udział w składce przypisanej brutto działu I wyniósł 6,73% (7,17% w roku 2016).
- Koszty administracyjne w dziale II wyniosły 2,04 mld zł (wzrost o 0,05 mld zł, z kwoty 1,99 mld zł, tj. o 2,65% w stosunku do roku 2016), a ich udział w składce przypisanej brutto działu II wyniósł 5,40% (6,20% w roku 2016).

Poniższy wykres prezentuje wskaźnik kosztów administracji, czyli procentowo wyrażony stosunek tych kosztów do składki przypisanej brutto.

Wykres 11. Kształtowanie się wskaźnika kosztów administracyjnych w latach 2012-2017

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.2.3. Koszty związane z działalnością lokacyjną

Koszty związane z działalnością lokacyjną wszystkich zakładów ubezpieczeń na przestrzeni 2017 roku wyniosły 3,64 mld zł, co stanowiło spadek o 14,54% w porównaniu z 2016 rokiem, kiedy to osiągnęły one wartość 4,26 mld zł.

W strukturze kosztów działalności lokacyjnej ogółem dominują niezrealizowane straty na lokatach, które stanowiły 58,29% kosztów oraz wynik ujemny z realizacji lokat, który stanowił 35,95% kosztów.

W dziale I koszty związane z działalnością lokacyjną na przestrzeni 2017 roku wyniosły 2,52 mld zł i zmniejszyły się o 14,63% w stosunku do 2016 roku, na co znaczący wpływ miał spadek o 0,60 mld zł wyniku ujemnego z realizacji lokat.

W dziale II koszty związane z działalnością lokacyjną wyniosły 1,11 mld zł i zmniejszyły się w stosunku do poprzedniego okresu o 14,35%, na co największy wpływ miał spadek o 0,08 mld zł pozycji niezrealizowane straty na lokatach.

Koszty działalności lokacyjnej spadły o 14,54% w stosunku do 2016 roku

Tabela 4. Zestawienie kosztów związanych z działalnością lokacyjną zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w 2016 i 2017 r.

Wyszczególnienie	Dział I				Dział II			
	2016	2017	Zmiana w %	Zmiana	2016	2017	Zmiana w %	Zmiana
Razem	2 955,21	2 522,91	-14,63%	-432,29	1 299,99	1 113,46	-14,35%	-186,54
I. Koszty działalności lokacyjnej	1 440,09	797,67	-44,61%	-642,42	829,60	719,16	-13,31%	-110,44
1. Koszty utrzymania nieruchomości	1,93	1,53	-20,89%	-0,40	16,11	16,98	5,42%	0,87
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	125,88	113,10	-10,16%	-12,78	69,66	60,81	-12,72%	-8,86
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	41,21	8,33	-79,79%	-32,88	70,62	8,67	-87,73%	-61,96
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	1 271,07	674,71	-46,92%	-596,35	673,21	632,71	-6,02%	-40,50
II. Niezrealizowane straty na lokatach	1 515,11	1 725,24	13,87%	210,13	470,39	394,30	-16,18%	-76,10

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.3. Wyniki zakładów ubezpieczeń

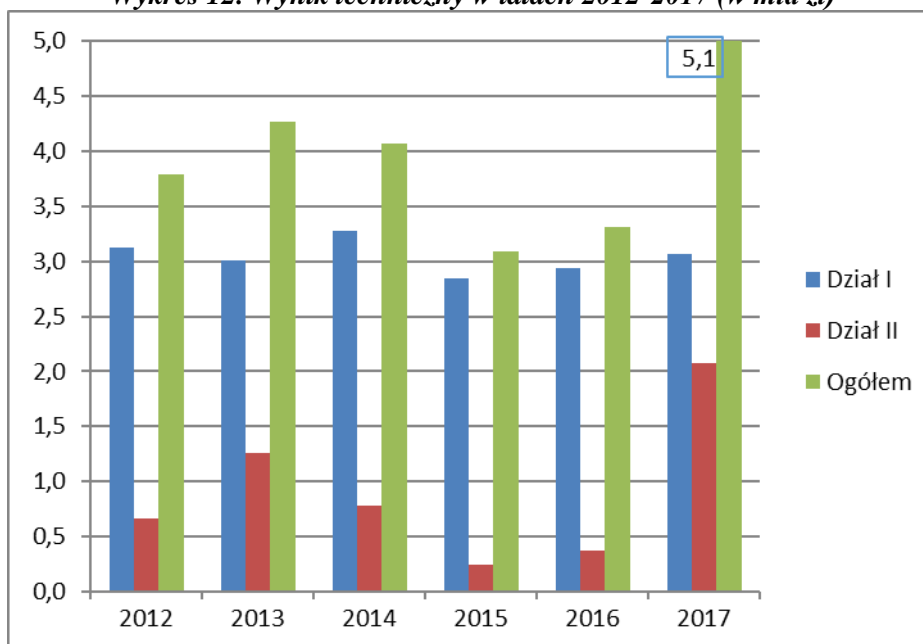
2.3.1. Wynik techniczny

Na przestrzeni IV kwartałów 2017 roku zakłady ubezpieczeń odnotowały zysk techniczny na poziomie 5,14 mld zł, co stanowiło wzrost o 55,53%, tj. o 1,84 mld zł w stosunku do roku 2016. Wpływ na tę zmianę miała głównie poprawa wyniku technicznego w dziale II, ale wzrost wyniku odnotowano również w dziale I.

Zysk techniczny sektora ubezpieczeń był o 55,53% wyższy niż w roku 2016

- W dziale ubezpieczeń na życie zysk techniczny wyniósł 3,06 mld zł (wzrost o 4,23%, tj. o 0,12 mld zł w stosunku roku 2016).
- W dziale ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych zysk techniczny wyniósł 2,08 mld zł (wzrost o 467,05%, tj. o 1,71 mld zł w stosunku do roku 2016).

Wykres 12. Wynik techniczny w latach 2012-2017 (w mld zł)

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Wynik techniczny zakładów ubezpieczeń na życie

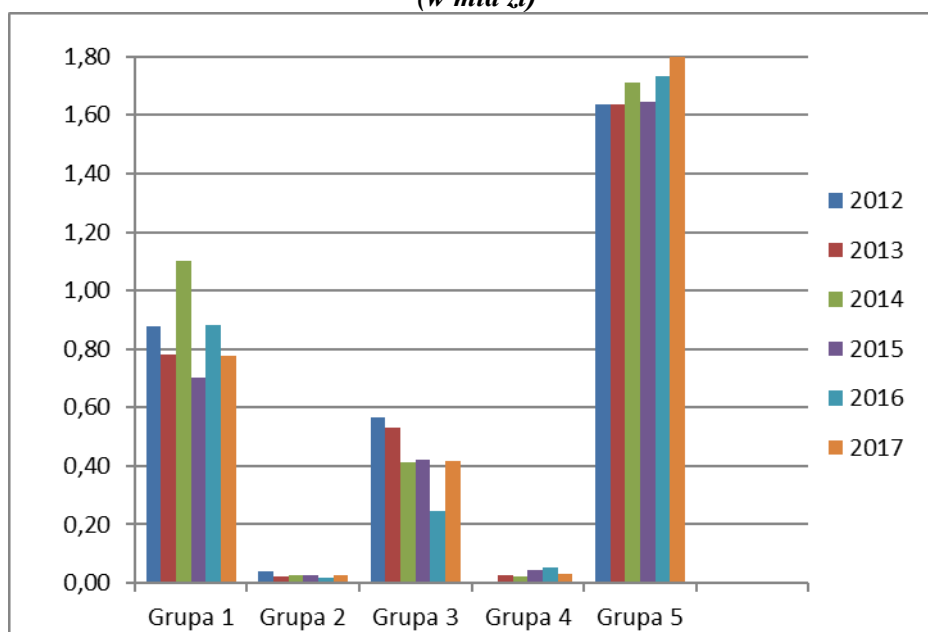
Na przestrzeni IV kwartałów 2017 roku w dziale I nastąpił wzrost zysku technicznego o 4,23% w stosunku do 2016 roku.

Biorąc pod uwagę wyniki w poszczególnych grupach ubezpieczeń, o poprawie zysku technicznego w dziale I zdecydował wzrost wyniku w grupie 3 (ubezpieczenia na życie związane z UFK) - o 0,17 mld zł, tj. 68,95% (z kwoty 0,25 mld zł do kwoty 0,42 mld zł) oraz w grupie 5 (ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe) - o 0,07 mld zł, tj. 4,03%, (z kwoty 1,73 mld zł do kwoty 1,80 mld zł). Poprawa wyniku technicznego w grupie 3 wynikała z wyższej wartości składki zarobionej oraz wyższego zysku z działalności lokacyjnej, natomiast wzrost zysku w grupie 5 wynikał głównie z wyższej wartości składki zarobionej.

Największe zmniejszenie zysku technicznego odnotowano w grupie 1 (ubezpieczenia na życie) – o 0,10 mld zł, tj. 11,69%, (z kwoty 0,88 mld zł do kwoty 0,78 mld zł), co wynikało z istotnie mniejszej zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieceniowych na udziale własnym (pomimo istotnie niższych wypłaconych odszkodowaniach i odnotowanego wzrostu zysku z działalności lokacyjnej).

W dziale I nastąpił wzrost wyniku technicznego o 4,23% w porównaniu z rokiem 2016

**Wykres 13. Wynik techniczny wg grup ubezpieczeń działu I w latach 2012-2017
(w mld zł)**

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Wynik techniczny zakładów ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych

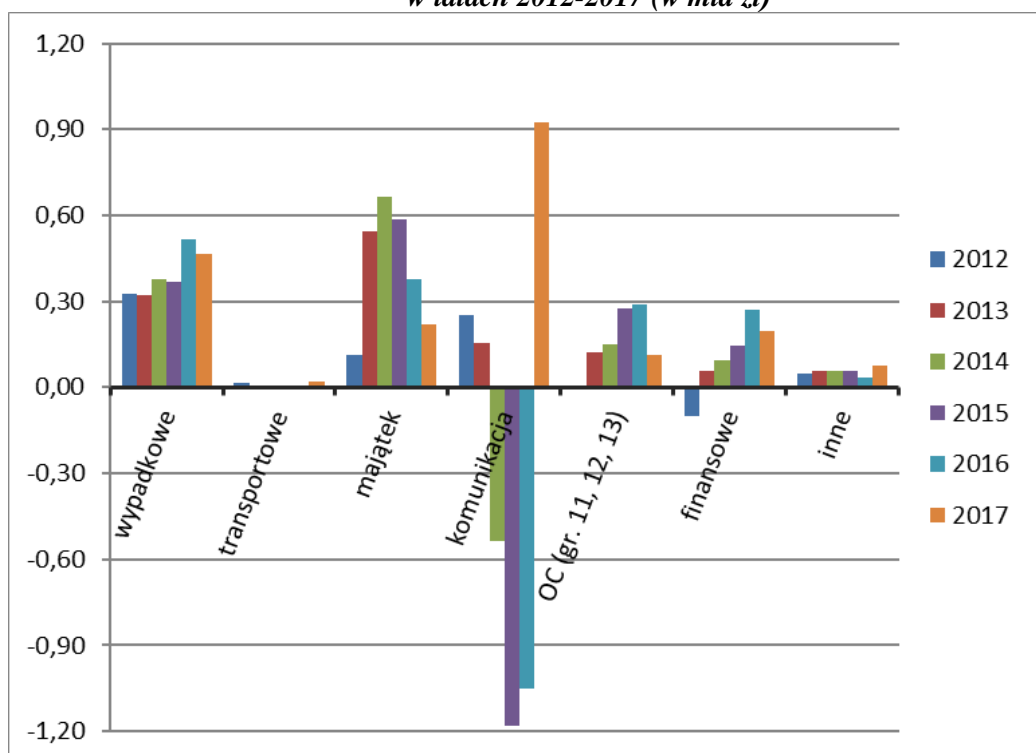
W okresie IV kwartałów 2017 roku nastąpił wzrost zysku technicznego w dziale II o 467,05% w stosunku do roku 2016.

Biorąc pod uwagę wyniki w poszczególnych grupach ubezpieczeń, o poprawie zysku działu II zdecydował wzrost wyniku w grupie 10 (OC komunikacyjne) – o 1,57 mld zł (ze straty w wysokości 1,08 mld zł do zysku w wysokości 0,48 mld zł), w grupie 3 (auto-casco) – o 0,41 mld zł (z kwoty 0,03 mld zł do kwoty 0,44 mld zł) oraz w grupie 9 (ubezpieczenia szkód rzeczowych) o 0,14 mld zł (ze straty w wysokości 0,02 mld zł do zysku w wysokości 0,12 mld zł). Wzrost zysku w ubezpieczeniach komunikacyjnych spowodowany był głównie wzrostem składki przypisanej brutto. Zysk w grupie 9 osiągnięto dzięki wzrostowi składki przypisanej brutto oraz niższej wartości wypłaconych odszkodowań i świadczeń.

Największe pogorszenie wyniku miało miejsce w grupie 8 (ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami) - o 0,30 mld zł (z kwoty 0,39 mld zł do kwoty 0,10 mld zł) oraz w grupie 13 (OC ogólne), gdzie nastąpił spadek zysku o 0,17 mld zł (z kwoty 0,29 mld zł do kwoty 0,11 mld zł). W obu grupach ubezpieczeń wynikało to głównie ze wzrostu wartości odszkodowań i świadczeń.

W dziale II nastąpił wzrost wyniku technicznego o 467,05% w porównaniu z rokiem 2016

Wykres 14. Wynik techniczny wg grup ubezpieczeń działu II w latach 2012-2017 (w mld zł)

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.3.2. Wynik z działalności lokacyjnej

Należy zauważyć, że w przypadku zakładów ubezpieczeń na życie działalność lokacyjna jest ujęta w technicznym rachunku ubezpieczeń, więc omawiany powyżej wynik techniczny tego działu prezentuje zarówno wynik z działalności ubezpieczeniowej, jak i lokacyjnej.

Na koniec IV kwartałów 2017 r. wynik z działalności lokacyjnej ogółem wynosił 9,10 mld zł i zwiększył się o 30,78% w porównaniu z 2016 rokiem. Zakłady ubezpieczeń wykazały zysk z działalności lokacyjnej wynoszący odpowiednio: 6,35 mld zł w dziale I (wzrost o 2,16 mld zł, tj. 51,47%) oraz 2,75 mld zł w dziale II (spadek o 0,02 mld zł, tj. o 0,59%).

Tabela 5. Zestawienie przychodów i kosztów z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w 2016 i 2017 r.

Wyszczególnienie	Dział I				Dział II			
	2016	2017	Zmiana w %	Zmiana	2016	2017	Zmiana w %	Zmiana
Wynik z działalności lokacyjnej	4 191,16	6 348,16	51,47%	2 157,00	2 763,93	2 747,52	-0,59%	-16,41
Przychody z działalności lokacyjnej	7 146,36	8 871,07	24,13%	1 724,71	4 063,93	3 860,98	-4,99%	-202,95
Koszty związane z działalnością lokacyjną	2 955,21	2 522,91	-14,63%	-432,29	1 299,99	1 113,46	-14,35%	-186,54

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

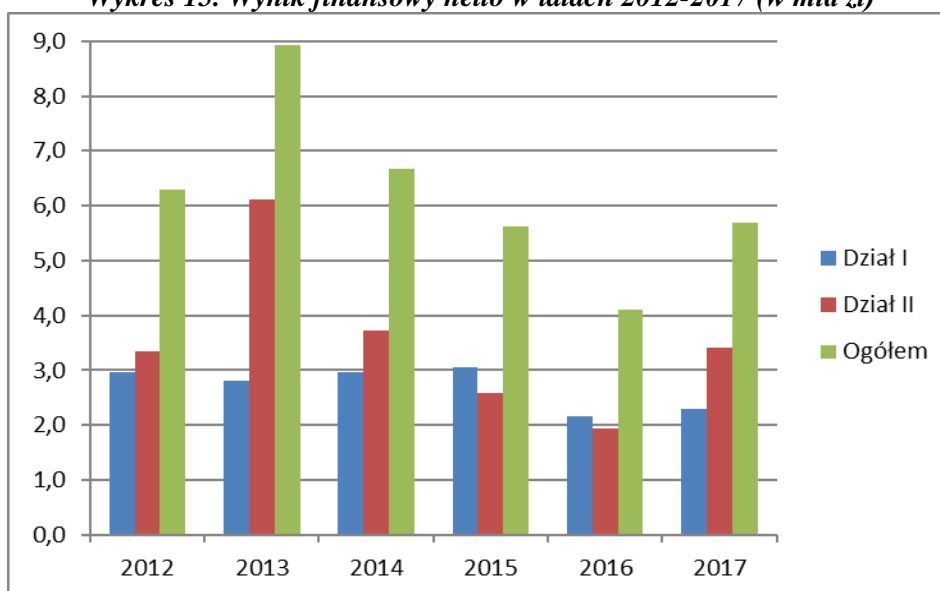
2.3.3. Wynik finansowy netto

Na przestrzeni IV kwartałów 2017 roku wynik finansowy netto sektora wyniósł 5,70 mld zł i wzrósł o 38,97 %, tj. o 1,60 mld zł w porównaniu z rokiem 2016, na co wpływ miała głównie poprawa wyniku finansowego w dziale II oraz utrzymanie się tendencji wzrostowej w dziale I.

Wynik finansowy sektora ubezpieczeń wzrósł o 38,97% w porównaniu z rokiem 2016

- Wynik finansowy netto działu I wyniósł 2,29 mld zł i w porównaniu z rokiem 2016 wzrósł o 5,66%, tj. o 0,12 mld zł.
- Wynik finansowy netto działu II osiągnął wartość 3,40 mld zł i w odniesieniu do roku 2016 wzrósł o 76,45%, tj. o 1,47 mld zł.

Wykres 15. Wynik finansowy netto w latach 2012-2017 (w mld zł)

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Wskaźniki rentowności

Wskaźniki rentowności obrazują relacje zachodzące pomiędzy wynikami finansowymi zakładu ubezpieczeń w odniesieniu do różnych kategorii ekonomicznych, mają więc za zadanie ocenę zysku osiągniętego z poniesionych nakładów. Wskaźniki rentowności określają wielkość wyniku finansowego (brutto lub netto) przypadającą na jednostkę zaangażowanych w zakładzie ubezpieczeń kapitałów własnych, aktywów ogółem, czy składki przypisanej brutto. W przypadku odnotowanego zysku określają stopę zwrotu ze środków będących w dyspozycji zakładu ubezpieczeń, bądź z działalności ubezpieczeniowej.

Tabela 6. Kształtowanie się wybranych wskaźników rentowności w 2016 i 2017 r.

Nazwa wskaźnika ³	Ogółem		Dział I		Dział II	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Wskaźnik rentowności sprzedaży (ROS)	7,46%	9,14%	9,42%	9,33%	6,01%	9,01%
Wskaźnik rentowności kapitałów własnych (ROE)	12,23%	16,13%	18,21%	18,97%	8,85%	14,65%
Wskaźnik rentowności aktywów (ROA)	2,28%	2,98%	2,18%	2,21%	2,42%	3,92%

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

³ Rentowność sprzedaży (ROS) - wskaźnik informuje o udziale wyniku finansowego netto w wartości składki przypisanej brutto.

Rentowność kapitałów własnych (ROE) - wskaźnik będący relacją wyniku finansowego netto do średniej wartości kapitałów własnych.

Rentowność aktywów (ROA) - wskaźnik stanowi relację wyniku finansowego netto do średniej wartości aktywów.

3. Bilans zakładów ubezpieczeń

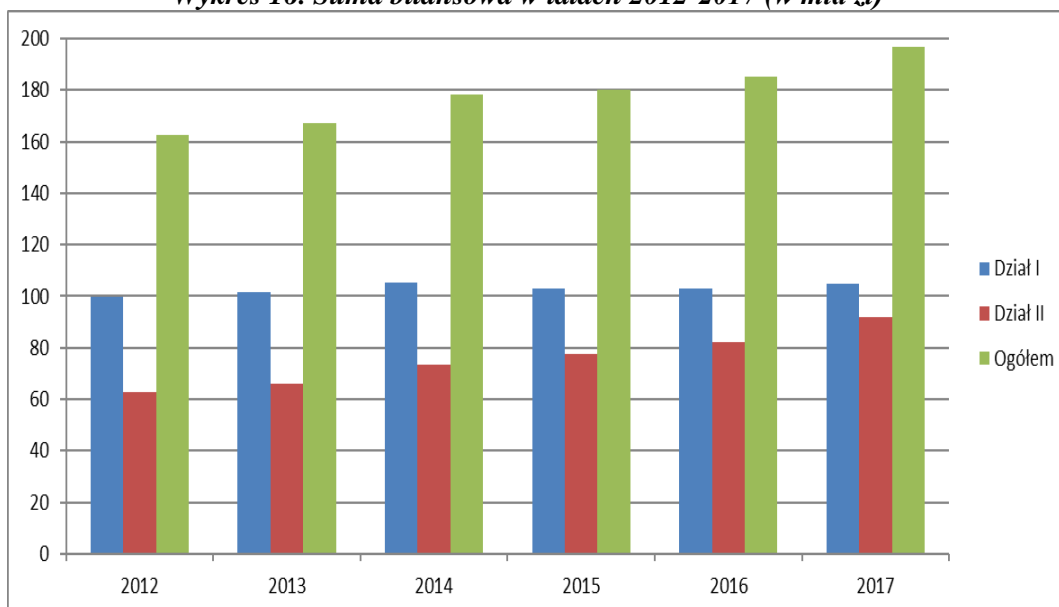
3.1. Aktywa zakładów ubezpieczeń

Wartość aktywów zakładów ubezpieczeń na koniec 2017 roku wyniosła 196,62 mld zł i wzrosła w porównaniu z poprzednim rokiem o 6,20%, tj. o 11,48 mld zł.

- Aktywa zakładów ubezpieczeń na życie, równe 104,70 mld zł, zwiększyły się o 1,48% (tj. o 1,53 mld zł) w porównaniu z rokiem 2016.
- W zakładach pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych wartość aktywów wyniosła 91,92 mld zł, co w porównaniu z poprzednim rokiem stanowiło wzrost o 12,14% tj. o 9,95 mld zł.

Aktywa zakładów ubezpieczeń obu działów ubezpieczeń zwiększyły się, ogółem o 6,20%

Wykres 16. Suma bilansowa w latach 2012-2017 (w mld zł)

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Główną pozycją aktywów zakładów ubezpieczeń działu I i działu II są lokaty (pozycja B aktywów), stanowiące 57,30% sumy bilansowej oraz aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający, których udział w sumie bilansowej wynosi 30,07%.

Główną pozycję aktywów zakładów ubezpieczeń stanowiły lokaty

Tabela 7. Aktywa zakładów ubezpieczeń (w mld zł) w 2016 i 2017 r.

Wyszczególnienie	2016	2017	Zmiana (w %)	Zmiana (w mld zł)	Udział w dziale
Dział I	103,17	104,70	1,48 %	1,53	100,00 %
wartości niematerialne i prawne	0,39	0,41	5,05 %	0,02	0,40 %
lokaty B	40,84	40,65	-0,44 %	-0,18	38,83 %
lokaty C	56,99	59,13	3,75 %	2,14	56,48 %
należności	0,93	1,02	9,39 %	0,09	0,97 %
inne składniki aktywów	0,42	0,63	51,46 %	0,22	0,60 %
rozliczenia międzyokresowe	3,59	2,84	-20,90 %	-0,75	2,71 %
Dział II	81,97	91,92	12,14 %	9,95	100,00 %
wartości niematerialne i prawne	1,12	1,15	2,47 %	0,03	1,25 %
lokaty B	63,13	72,02	14,07 %	8,88	78,35 %
należności	8,21	8,85	7,78 %	0,64	9,63 %
inne składniki aktywów	1,79	1,66	-7,41 %	-0,13	1,80 %
rozliczenia międzyokresowe	7,72	8,25	6,90 %	0,53	8,97 %

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

3.1.1. Lokaty zakładów ubezpieczeń (lokaty z pozycji B aktywów)

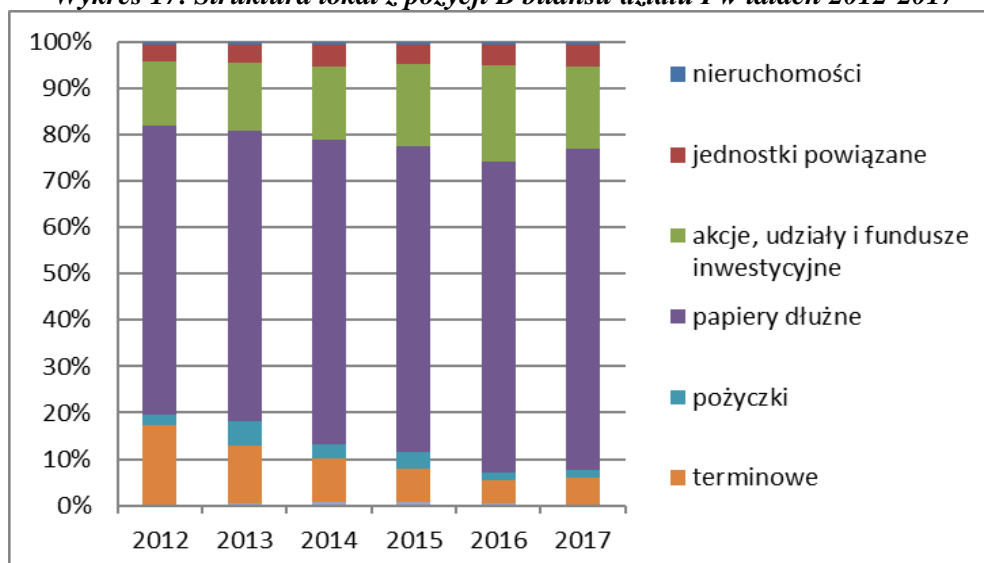
Wartość lokat z pozycji B aktywów zakładów ubezpieczeń na koniec 2017 roku wyniosła 112,67 mld zł, co w porównaniu z rokiem poprzednim stanowiło wzrost o 8,37%, tj. o 8,70 mld zł. Główną pozycję w strukturze lokat stanowiły dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu, a także lokaty w jednostkach podporządkowanych, których udział wyniósł odpowiednio: 59,88% oraz 18,08%.

■ Zakłady ubezpieczeń na życie

Na koniec 2017 roku, lokaty z pozycji B aktywów wynosiły 40,65 mld zł i w stosunku do roku 2016 zmniejszyły się o 0,44%, tj. o 0,18 mld zł. Udział lokat B w strukturze aktywów zakładów ubezpieczeń działu I wyniósł 38,83%.

Największy udział w lokatach pozycji B działu I stanowiły dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu (69,03%), udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych (17,84%) oraz lokaty terminowe (5,92%). Porównując strukturę lokat z pozycji B bilansu działu I z poprzednim okresem należy zauważyć, że najwyższy wzrost udziału odnotowały lokaty z tytułu dłużnych papierów wartościowych (o 1,86 pkt. proc.), a największy spadek odnotowały lokaty z tytułu udziałów, akcji oraz innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych (o 2,86 pkt. proc.).

Wykres 17. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu I w latach 2012-2017

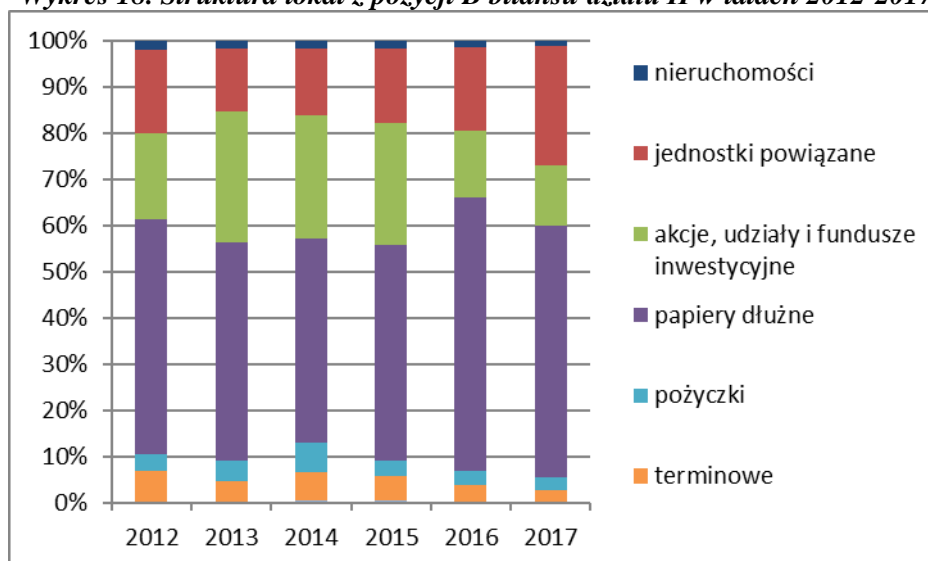
Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Zakłady pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych

Wartość lokat z pozycji B aktywów na koniec 2017 roku wyniosła 72,02 mld zł, co stanowiło wzrost w porównaniu z poprzednim okresem o 14,07%, tj. o 8,88 mld zł. Udział lokat B w strukturze aktywów zakładów ubezpieczeń działu II wyniósł 78,35%.

Największy udział w lokatach pozycji B aktywów stanowiły dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu (54,72%), lokaty w jednostkach podporządkowanych (25,63%) oraz udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych (13,07%). W stosunku do roku 2016 w strukturze lokat tego działu nastąpiły istotne zmiany. Największy wzrost udziału o 7,46 pkt. proc. odnotowały lokaty w jednostkach podporządkowanych a największy spadek udziału o 4,66 pkt. proc. zaobserwowano w przypadku lokat z tytułu dłużnych papierów wartościowych.

Wykres 18. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu II w latach 2012-2017

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

3.2. Pasywa zakładów ubezpieczeń

Główną pozycję pasywów zakładów ubezpieczeń stanowią rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe przeznaczone na pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań wynikających z zawartych umów ubezpieczenia oraz kapitały własne. Udział rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym w sumie bilansowej po IV kwartałach 2017 r. wyniósł 69,78%, natomiast kapitały własne stanowiły 18,54% wartości sumy bilansowej.

Główną pozycję pasywów zakładów ubezpieczeń stanowiły rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto oraz kapitały własne

Tabela 8. Pasywa zakładów ubezpieczeń (w mld zł) w 2016 i 2017 r.

Wyszczególnienie	2016	2017	Zmiana (w%)	Zmiana (w mld zł)	Udział w dziale
Dział I	103,17	104,70	1,48 %	1,53	100,00 %
kapitały własne	12,22	11,95	-2,22 %	-0,27	11,41 %
zobowiązania podporządkowane	0,02	0,02	0,00 %	0,00	0,02 %
rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale własnym	86,70	88,44	2,00%	1,73	84,47 %
oszacowane regresy i odzyski	0,00	0,00	-	0,00	0,00 %
pozostałe rezerwy	1,21	1,41	16,54 %	0,20	1,35 %
zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	0,17	0,18	6,33 %	0,01	0,17 %
pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	2,15	2,18	1,64 %	0,04	2,09 %
rozliczenia międzyokresowe	0,70	0,52	-25,51 %	-0,18	0,50 %
Dział II	81,97	91,92	12,14 %	9,95	100,00 %
kapitały własne	21,98	24,50	11,44 %	2,51	26,65 %
zobowiązania podporządkowane	0,61	2,99	388,63 %	2,38	3,25 %
rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale własnym	44,61	48,76	9,31 %	4,15	53,05 %
oszacowane regresy i odzyski	0,36	0,38	6,63 %	0,02	0,42 %
pozostałe rezerwy	1,11	1,36	21,57 %	0,24	1,47 %
zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	1,42	1,32	-6,85 %	-0,10	1,44 %
pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	9,78	10,17	3,98 %	0,39	11,06 %
rozliczenia międzyokresowe	2,81	3,21	14,07 %	0,40	3,49 %

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

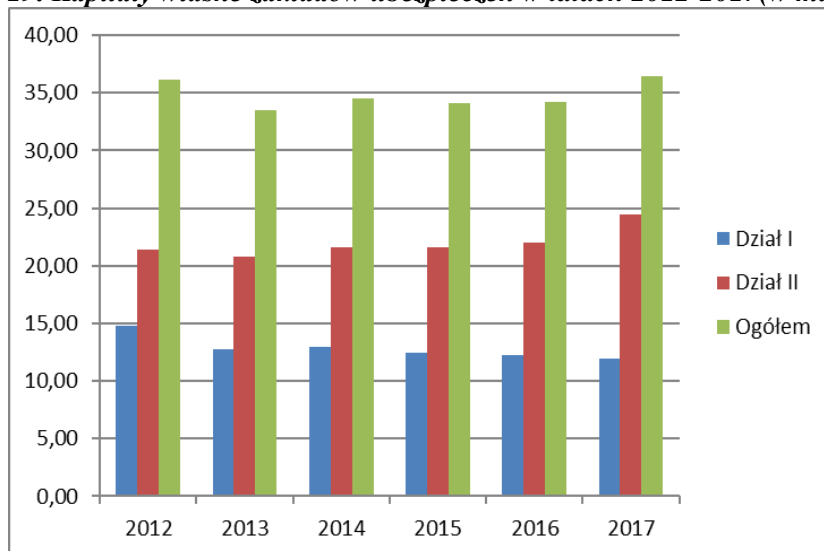
3.2.1. Kapitały własne zakładów ubezpieczeń

Wartość kapitałów własnych zakładów ubezpieczeń po IV kwartałach 2017 r. wyniosła 36,44 mld zł i w odniesieniu do poprzedniego roku zwiększyła się o 6,56%, tj. o 2,24 mld zł.

Wartość kapitałów własnych ogółem zwiększyła się o 6,56%

- Wartość kapitałów własnych zakładów ubezpieczeń na życie na koniec 2017 roku wyniosła 11,95 mld zł i w odniesieniu do poprzedniego okresu ich wartość zmniejszyła się o 2,22%, tj. o 0,27 mld zł. Poziom kapitałów własnych kształtował się w wysokości 11,41% sumy bilansowej.
- Wartość kapitałów własnych zakładów pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych po IV kwartałach 2017 r. wyniosła 24,49 mld zł. Kapitały te zwiększyły się o 11,44%, tj. o 2,51 mld zł w stosunku do ubiegłego roku. Wielkość kapitałów własnych stanowiła 26,65% wartości pasywów.

Wykres 19. Kapitały własne zakładów ubezpieczeń w latach 2012-2017(w mld zł)

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Bezpośrednie inwestycje zagraniczne

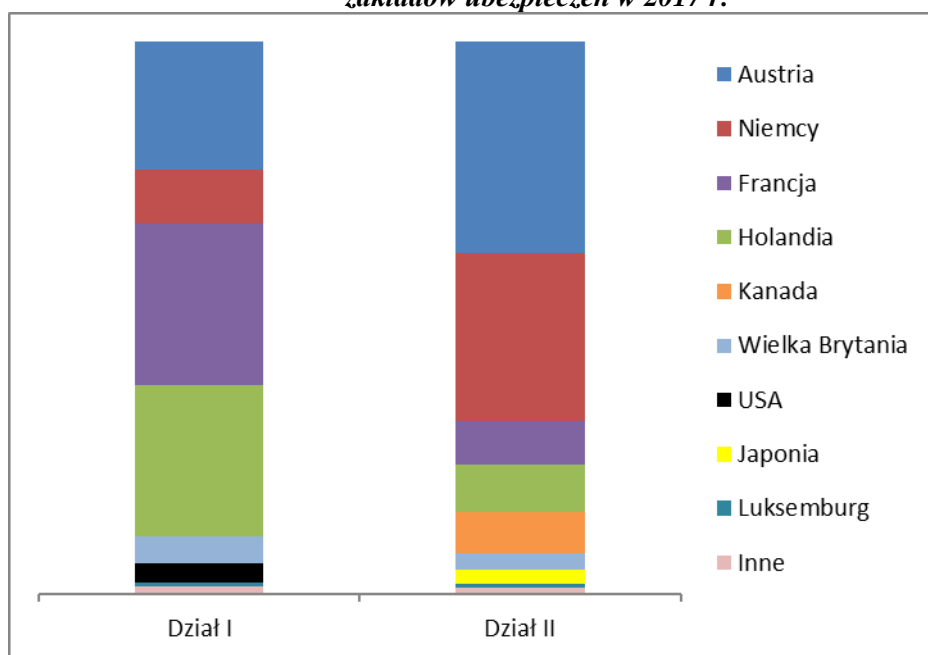
Wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w kapitale podstawowym zakładów ubezpieczeń na koniec 2017 roku wyniosła 4,01 mld zł (1,77 mld zł w przypadku zakładów ubezpieczeń działu I oraz 2,24 mld zł w przypadku zakładów ubezpieczeń działu II), co stanowiło 64,42% łącznych kapitałów podstawowych sektora ubezpieczeń (odpowiednio: 60,64% w dziale I oraz 67,75% w dziale II). Wartość ta w stosunku do roku 2016 nieznacznie się zwiększyła o 0,04 mln zł. W dziale I zanotowano spadek inwestycji zagranicznych a w dziale II wzrost.

Ze względu na pochodzenie kapitału zagranicznego, wśród inwestorów z 13 krajów dominował kapitał austriacki (inwestycje w 9 zakładach ubezpieczeń o łącznej wartości 1,27 mld zł, co stanowiło 31,63% wartości inwestycji zagranicznych).

Wysoki był również udział kapitału niemieckiego (inwestycje w 14 zakładach ubezpieczeń na kwotę 0,85 mld zł, co stanowiło 21,27% wartości inwestycji zagranicznych), francuskiego (inwestycje w 6 zakładach wynoszące 0,69 mld zł – 17,33% inwestycji zagranicznych) oraz holenderskiego (inwestycje w 5 zakładach wynoszące 0,68 mld zł – 16,89% inwestycji zagranicznych). Najwyższy wzrost wartości kapitału w stosunku do 2016 roku zanotował kapitał niemiecki (o 0,01 mld zł). W dziale I najwyższy udział w kapitale zagranicznym miał kapitał francuski (29,14%), a w dziale II kapitał austriacki (38,33%).

W bezpośrednich inwestycjach zagranicznych dominował kapitał austriacki oraz niemiecki

Wykres 20. Udział inwestorów zagranicznych w kapitale podstawowym zakładów ubezpieczeń w 2017 r.

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

3.2.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto

Na koniec 2017 roku wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto dla celów rachunkowości zakładów ubezpieczeń wyniosła 149,70 mld zł i w porównaniu z ubiegłym rokiem wzrosła o 4,95%, tj. o 7,06 mld zł.

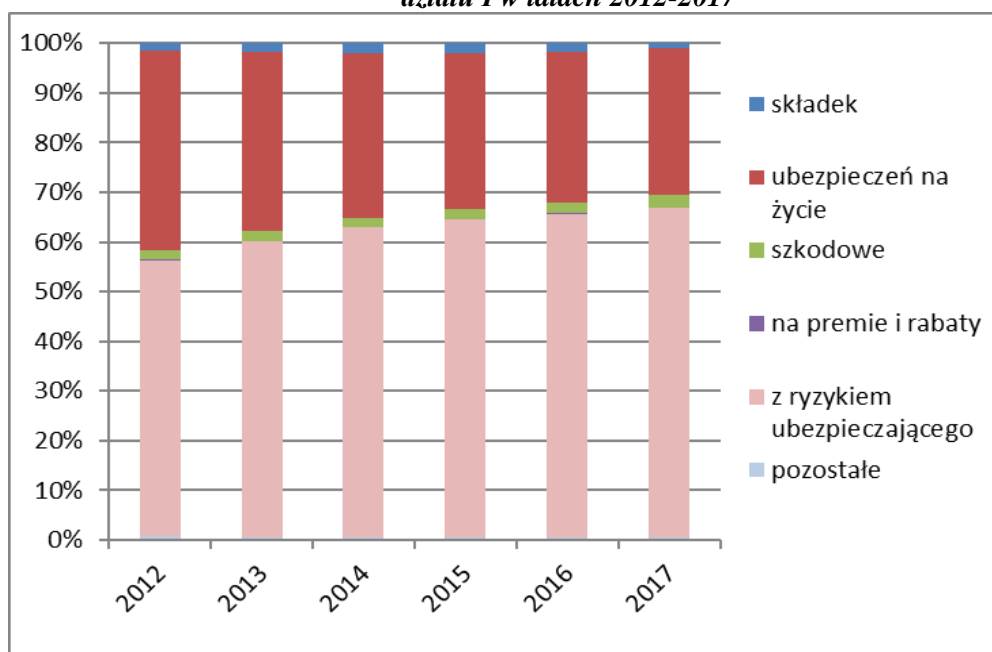
■ Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zakładów ubezpieczeń na życie

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto zakładów ubezpieczeń na życie po IV kwartałach 2017 r. wyniosła 88,83 mld zł. W porównaniu z poprzednim okresem wystąpił ich niewielki wzrost o 1,68%, tj. o 1,47 mld zł.

Na koniec 2017 roku w strukturze rezerw techniczno-ubezpieczeniowych zakładów ubezpieczeń działu I dominującą pozycję zajmowały rezerwy ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający oraz rezerwy ubezpieczeń na życie, wynoszące odpowiednio 66,53% (wzrost o 1,32 pkt. proc.) oraz 29,55% (spadek o 0,87 pkt. proc.).

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto wzrosły o 4,95%

Wykres 21. Struktura rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto działu I w latach 2012-2017

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

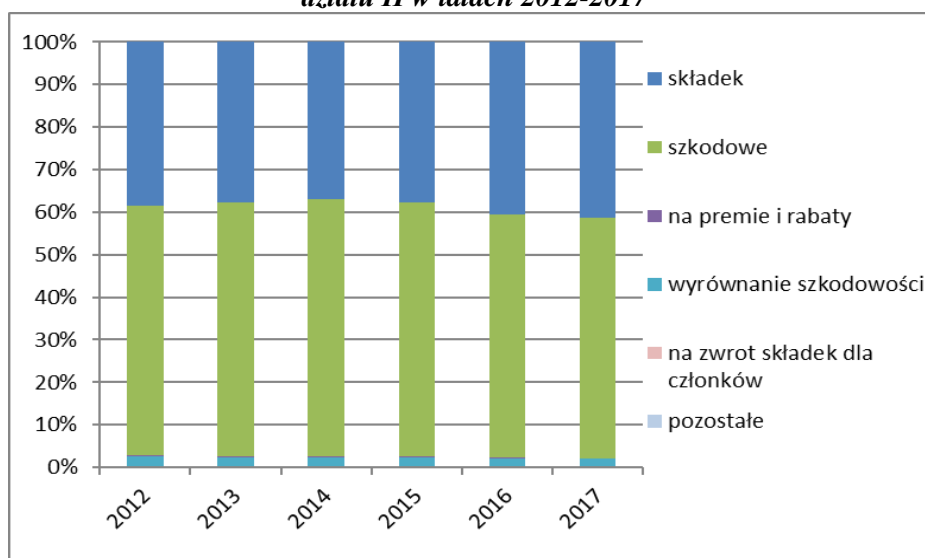
■ **Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zakładów ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych**

W zakładach pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto na koniec 2017 roku wyniosła 60,87 mld zł. W porównaniu z 2016 rokiem nastąpił wzrost rezerw o 10,10%, tj. o 5,59 mld zł.

W strukturze rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto działu II dominującą pozycję zajmowały rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia oraz rezerwa składek łącznie z rezerwą na pokrycie ryzyka niewygasłego, wynoszące odpowiednio 56,54% (spadek w ciągu roku o 0,62 pkt. proc.) oraz 41,31% (wzrost o 0,72 pkt. proc.) rezerw.

W dziale II w strukturze rezerw techniczno-ubezpieczeniowych najwyższy udział posiadała rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia

Wykres 22. Struktura rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto działu II w latach 2012-2017

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

3.3. Wybrane pozycje bilansowe dla celów wypłacalności

Na koniec 2017 roku nastąpił wzrost wartości aktywów sektora ubezpieczeń, wyliczonych przy zastosowaniu metod wyceny stosowanych dla celów wypłacalności o 7,34%, tj. o kwotę 13,57 mld zł w stosunku do roku 2016. Warto zauważyć, iż zakłady ubezpieczeń działu II odnotowały większy wzrost wartości aktywów - o 13,11% (o 10,94 mld zł) niż zakłady ubezpieczeń działu I, które wykazały wzrost jedynie o 2,59% (o 2,63 mld zł).

W strukturze aktywów wszystkich krajowych zakładów ubezpieczeń najwyższy udział (62,87%) miały lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym). Wzrosły one w 2017 roku o 10,79 mld zł (o 9,46%) w stosunku do ubiegłego roku. Ich udział w dziale I wyniósł 43,77%, a w dziale II aż 83,95%. Największy udział w tych lokatach zanotowały dłużne papiery wartościowe - 58,82% i w stosunku do ubiegłego roku osiągnęły spadek o 2,72 pkt. proc. Najwyższy wzrost udziału o 4,97 pkt. proc. w stosunku do roku 2016 wykazały udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe.

W badanym okresie nastąpił wzrost wartości zobowiązań zakładów ubezpieczeń i reasekuracji przy zastosowaniu metod wyceny stosowanych dla celów wypłacalności o 7,84%, tj. o kwotę 9,57 mld zł w stosunku do roku 2016. Wyższy wzrost zobowiązań odnotowały zakłady ubezpieczeń działu II o 6,18 mld zł (o 12,56%).

W strukturze zobowiązań obu działów aż 83,11% stanowiły rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto z uwzględnieniem oszacowanych regresów i odzysków brutto, wyznaczone zgodnie z zasadami dla celów wypłacalności. W badanym okresie wartość rezerw wzrosła o 6,89%, czyli o 7,05 mld zł. Wśród rezerw najwyższy udział 38,57% miały rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Rezerwy te na koniec IV kwartałów 2017 r. zmniejszyły się o 2,73 pkt. proc. w stosunku do poprzedniego roku.

Tabela 9. Wybrane pozycje bilansowe dla celów wypłacalności w 2016 i 2017 r. (w mld zł)

Wyszczególnienie	Dział I			Dział II		
	2016	2017	Różnica	2016	2017	Różnica
Aktywa	101,54	104,17	2,63	83,46	94,41	10,95
Lokaty (poz. B)	45,78	46,32	0,54	71,15	81,52	10,37
Zobowiązania	72,84	76,23	3,39	49,19	55,37	6,18
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto	65,55	68,74	3,19	36,78	40,63	3.85

Źródło: Kwartalne dane i informacje do celów nadzoru - zakłady ubezpieczeń

■ Porównanie wybranych pozycji bilansowych dla celów wypłacalności i rachunkowości

Dokonując porównania zmian zagregowanej wartości aktywów sektora ubezpieczeń, wyliczonych przy zastosowaniu metod wyceny stosowanych dla celów wypłacalności (wg Wypłacalność II) z aktywami ustalonymi wg zasad dla celów rachunkowości, należy wskazać, iż na koniec 2017 roku wartość aktywów była większa o 0,99%, tj. o kwotę 1,95 mld zł. Warto zauważyć, iż zakłady ubezpieczeń działu II wykazały wartość aktywów wg zasad Wypłacalności II wyższą o 2,70% (o 2,48 mld zł) w stosunku do wartości statutowej, podczas gdy zakłady ubezpieczeń działu I wykazały wartość aktywów niższą o 0,51% (o 0,53 mld zł).

Wartość aktywów ustalonych wg zasad Wypłacalności II jest wyższa o 1,95 mld zł w stosunku do wartości aktywów ustalonych wg zasad rachunkowości

- Wartość lokat (innych niż Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający) sektora ubezpieczeń, wyznaczonych zgodnie z zasadami Wypłacalności II, w porównaniu do wartości lokat ustalonych według zasad wyceny dla celów rachunkowości obowiązujących po IV kwartałach 2017 r. była większa o 13,46%, tj. o kwotę 15,16 mld zł. Wyższą wartość lokat wykazały zarówno zakłady ubezpieczeń na życie (o 13,93%,

tj. o 5,66 mld zł), jak również zakłady ubezpieczeń działu II (o 13,19%, tj. o 9,50 mld zł).

- Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto z uwzględnieniem oszacowanych regresów i odzysków brutto, wyznaczonych zgodnie z zasadami dla celów wypłacalności, w porównaniu do wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości jest niższa o 26,75%, tj. o kwotę 39,94 mld zł. Mniejszą wartość rezerw wykazały oba działy, przy czym w dziale I o 22,61%, a w dziale II o 32,83%.

Tabela 10. Porównanie wybranych pozycji bilansowych zakładów ubezpieczeń według różnych zasad rachunkowych na koniec 2017 roku (w mld zł)

Wyszczególnienie	Dla celów rachunkowości	Dla celów wypłacalności	Różnica
Aktywa			
Dział I	104,70	104,17	-0,53
Dział II	91,92	94,40	2,48
Ogółem	196,62	198,57	1,95
Lokaty z pozycji B			
Dział I	40,65	46,31	5,66
Dział II	72,02	81,52	9,50
Ogółem	112,67	127,83	15,16
Rezerw techniczno-ubezpieczeniowe			
Dział I	88,83	68,74	-20,09
Dział II	60,49	40,63	-19,86
Ogółem	149,32	109,37	-39,95

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń oraz kwartalne dane i informacje do celów nadzoru - zakłady ubezpieczeń

4. Wypłacalność zakładów ubezpieczeń

Od 1 stycznia 2016 r., zgodnie z ustawą o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, krajowe zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji zobowiązane są posiadać odpowiednie środki własne na pokrycie dwóch wymogów kapitałowych, tj.:

- dopuszczone środki własne (DŚW) na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (ang. Solvency Capital Requirement – SCR) oraz
- dopuszczone podstawowe środki własne (DPŚW) na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego (ang. Minimum Capital Requirement – MCR).

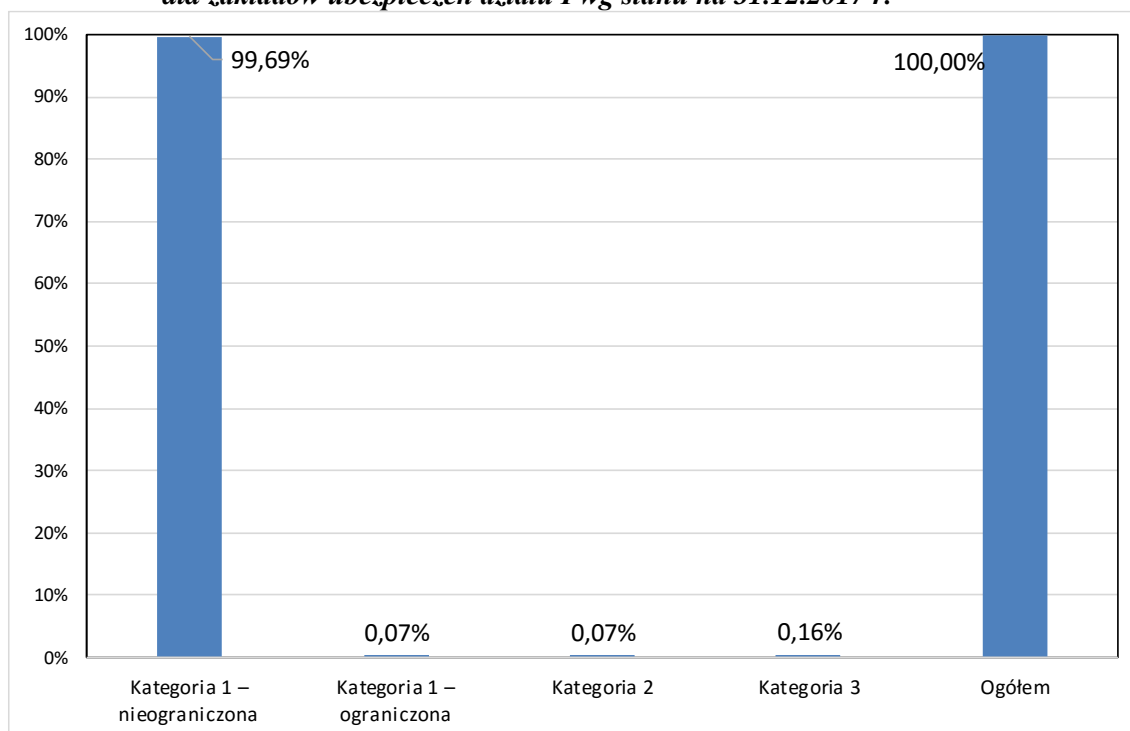
4.1. Struktura środków własnych

Zgodnie z art. 240 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, środki własne zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji stanowią sumę podstawowych środków własnych oraz uzupełniających środków własnych. Jednak środki własne krajowych zakładów ubezpieczeń i reasekuracji działających w Polsce składają się wyłącznie z podstawowych środków własnych. Uwzględniając cechy jakościowe określone w art. 245 ust. 2 ww. ustawy, środki własne kwalifikowane są do trzech kategorii.

■ Dział I:

W strukturze dopuszczonych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) w dziale I dominują podstawowe środki własne kategorii 1 – nieograniczone, które według stanu na 31 grudnia 2017 r. stanowiły 99,69% łącznych dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR.

Wykres 23. Struktura dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR dla zakładów ubezpieczeń działu I wg stanu na 31.12.2017 r.

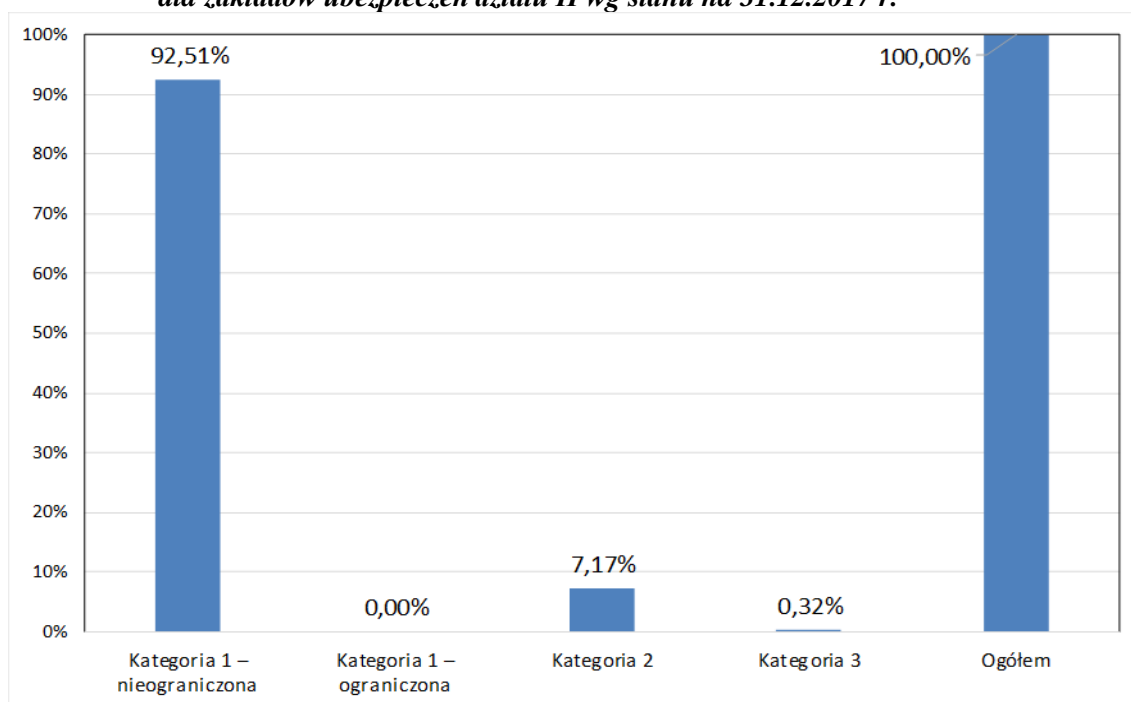

Źródło: Dane i informacje do celów wypłacalności (wg Wypłacalność II) – Kwartalne formularze sprawozdawcze zawierające dane ilościowe

■ **Dział II:**

W strukturze dopuszczonych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) w dziale II najwyższy udział mają podstawowe środki własne kategorii 1 – nieograniczone, które według stanu na 31 grudnia 2017 r. stanowiły 92,51% łącznych dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR.

Wykres 24. Struktura dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR dla zakładów ubezpieczeń działu II wg stanu na 31.12.2017 r.

Źródło: Dane i informacje do celów wypłacalności (wg Wypłacalność II) – Kwartalne formularze sprawozdawcze zawierające dane ilościowe

4.2. Struktura ryzyka według kapitałowego wymogu wypłacalności

Wszystkie zakłady ubezpieczeń wyznaczyły kapitałowy wymóg wypłacalności na 31 grudnia 2017 r. za pomocą formuły standardowej. Poniżej przedstawiono informację o strukturze kapitałowego wymogu wypłacalności w podziale na główne moduły i podmoduły ryzyka.

■ Dział I:

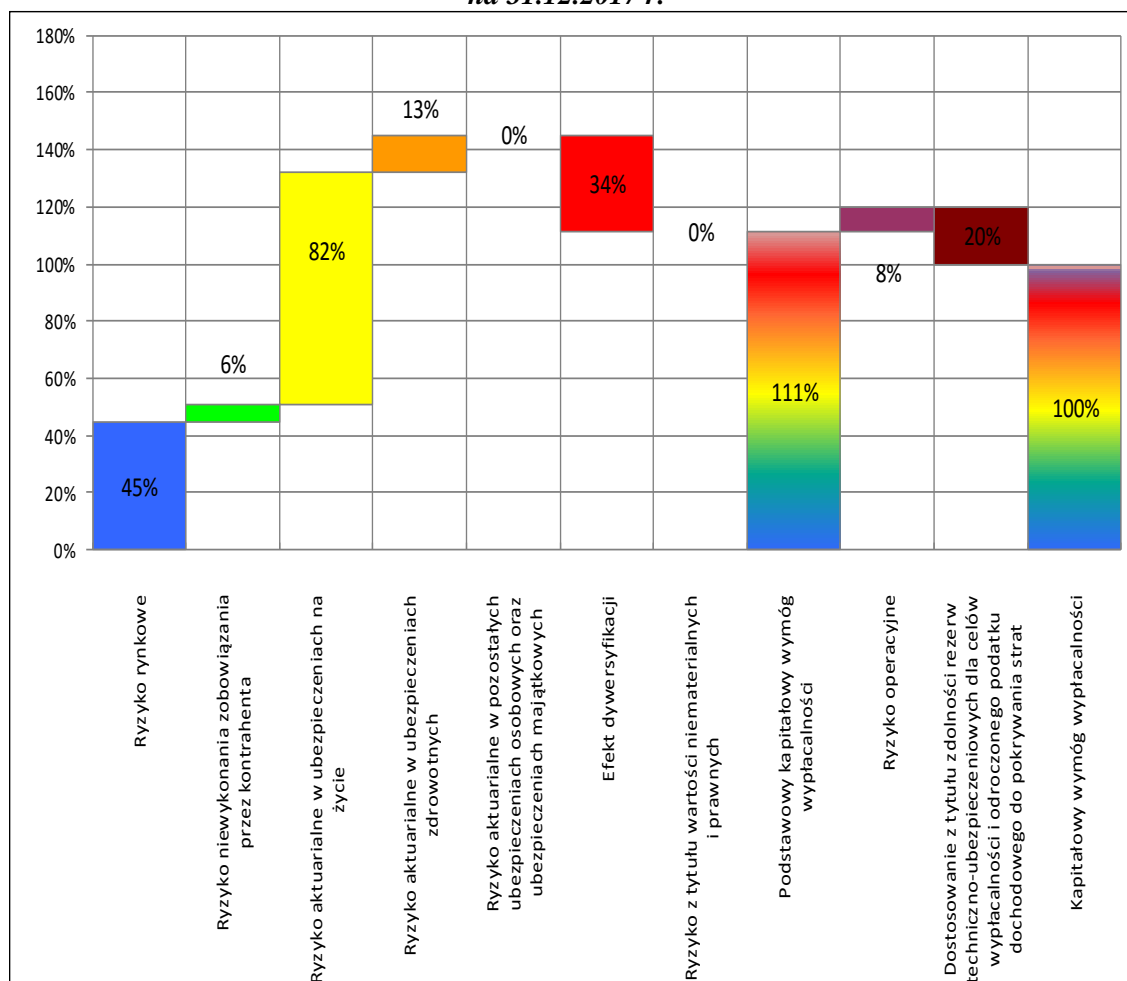
Dla działu I największy wpływ na wielkość kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) wyznaczonego formułą standardową miały następujące moduły ryzyka⁴:

- ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie stanowiące 81,61% (wzrost w stosunku do stanu na 31 grudnia 2016 r. o 4,77 pkt. proc.),

⁴ Ostateczna wartość wymogu SCR jest mniejsza niż suma wymogów kapitałowych dla poszczególnych modułów ryzyka ze względu na efekt dywersyfikacji pomiędzy modułami ryzyka oraz ze względu na dostosowanie z tytułu zdolności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i odroczonego podatku dochodowego do pokrywania strat.

- ryzyko rynkowe stanowiące 45,05% (spadek w stosunku do stanu na 31 grudnia 2016 r. o 9,21 pkt. proc.).

Wykres 25. Struktura wymogu SCR dla zakładów ubezpieczeń działu I wg stanu na 31.12.2017 r.

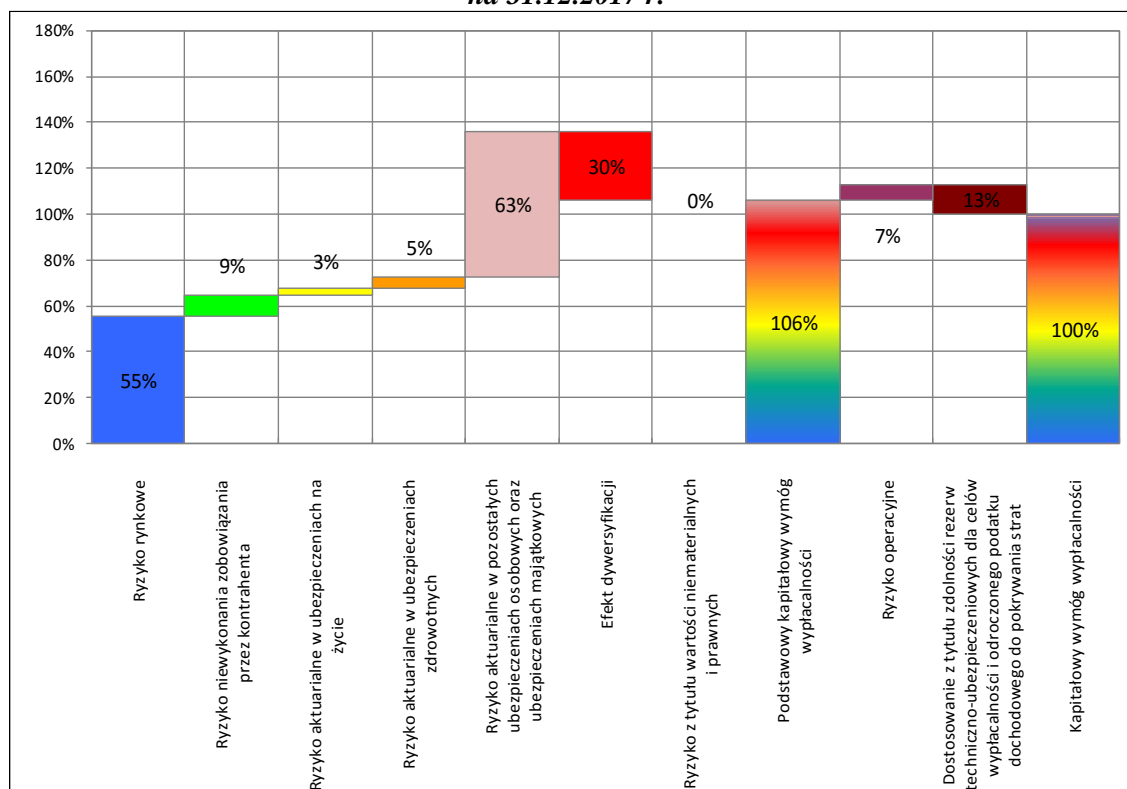
Źródło: Informacje ilościowe przekazane na żądanie organu nadzoru

Dział II:

Dla działu II największy wpływ na wielkość kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) wyznaczonego formułą standardową miały następujące moduły ryzyka:

- ryzyko aktuarialne w pozostałych ubezpieczeniach osobowych oraz ubezpieczeniach majątkowych stanowiące 63,14% (wzrost w stosunku do stanu na 31 grudnia 2016 r. o 0,74 pkt. proc.),
- ryzyko rynkowe stanowiące 55,33% (spadek w stosunku do stanu na 31 grudnia 2016 r. o 2,13 pkt. proc.).

Wykres 26. Struktura wymogu SCR dla zakładów ubezpieczeń działu II wg stanu na 31.12.2017 r.

Źródło: Informacje ilościowe przekazane na żądanie organu nadzoru

4.3. Wskaźniki wypłacalności

■ Wskaźniki wypłacalności w skali sektora

Wraz z wejściem w życie ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej ustawowe wskaźniki bezpieczeństwa zakładów ubezpieczeń odnoszą się do minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) oraz kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR).

Współczynniki wypłacalności w skali całego sektora ubezpieczeń, według stanu na 31 grudnia 2017 r., tj. obliczone na podstawie kwartalnego, zharmonizowanego w Unii Europejskiej sprawozdania dla celów wypłacalności (wg Wypłacalność II) zawierającego dane ilościowe⁵, kształtują się na bezpiecznym poziomie: 785% w przypadku minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) oraz 272% w przypadku kapitałowego wymogu

Wskaźniki wypłacalności sektora na bezpiecznym poziomie: 785% MCR, 272% SCR

⁵„Kwartalne formularze sprawozdawcze zawierające dane ilościowe” zgodnie z terminologią z rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II), Dz.U. UE L z 17.01.2015 r., s. 1, z późn. zm.

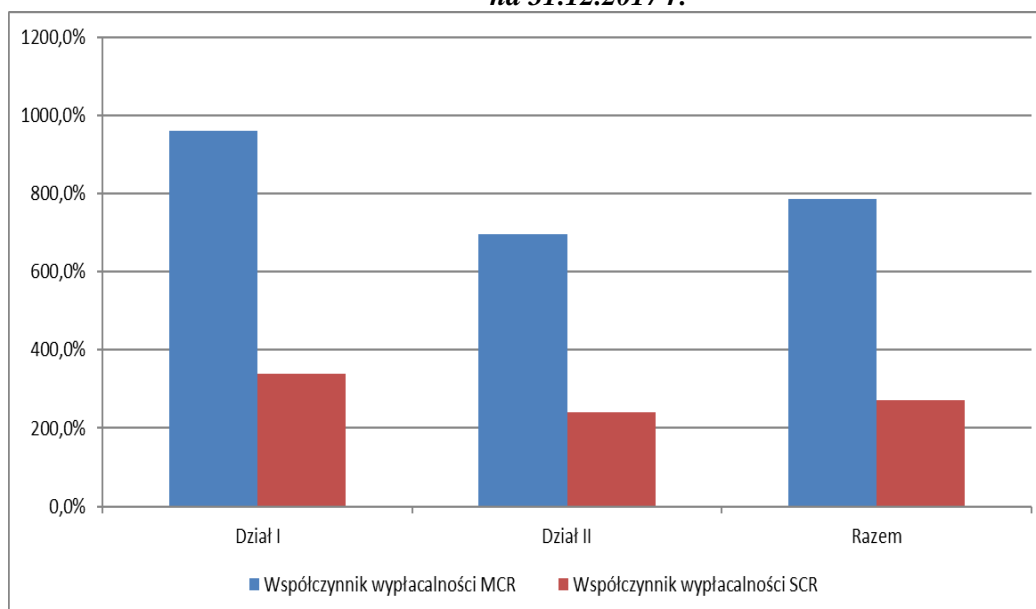
wypłacalności (SCR). W stosunku do stanu na 31 grudnia 2016 r. wskaźnik wypłacalności SCR zwiększył się o 12 pkt. proc., zaś wskaźnik wypłacalności MCR zmniejszył się o 40 pkt. proc.

Tabela 11. Wskaźniki wypłacalności zakładów ubezpieczeń

Pozycja	Dział I			Dział II			Razem		
	2016	2017	Zmiana w pkt. proc.	2016	2017	Zmiana w pkt. proc.	2016	2017	Zmiana w pkt. proc.
Wskaźnik wypłacalności SCR	314%	340%	26	230%	240%	11	261%	272%	12
Wskaźnik wypłacalności MCR	1081%	960%	-121	694%	697%	3	825%	785%	-40

Źródło: Dane i informacje do celów wypłacalności (wg Wypłacalność II) – Kwartalne formularze sprawozdawcze zawierające dane ilościowe

Wykres 27. Wskaźniki wypłacalności zakładów ubezpieczeń według stanu na 31.12.2017 r.

Źródło: Dane i informacje dla celów wypłacalności (wg Wypłacalność II) – Kwartalne formularze sprawozdawcze zawierające dane ilościowe

Spis tabel

Tabela 1. Zakłady ubezpieczeń działu I o największych udziałach w rynku (mierzonych wielkością składki przypisanej brutto) w 2016 i 2017 r.	6
Tabela 2. Zakłady ubezpieczeń działu II o największych udziałach w rynku (mierzonych wielkością składki przypisanej brutto) w 2016 i 2017 r.	9
Tabela 3. Zestawienie przychodów z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w 2016 i 2017 r.	11
Tabela 4. Zestawienie kosztów związanych z działalnością lokacyjną zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w 2016 i 2017 r.	20
Tabela 5. Zestawienie przychodów i kosztów z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w 2016 i 2017 r.	24
Tabela 6. Kształtowanie się wybranych wskaźników rentowności w 2016 i 2017 r.	25
Tabela 7. Aktywa zakładów ubezpieczeń (w mld zł) w 2016 i 2017 r.	27
Tabela 8. Pasywa zakładów ubezpieczeń (w mld zł) w 2016 i 2017 r.	30
Tabela 9. Wybrane pozycje bilansowe dla celów wypłacalności w 2016 i 2017 r. (w mld zł)	35
Tabela 10. Porównanie wybranych pozycji bilansowych zakładów ubezpieczeń według różnych zasad rachunkowych na koniec 2017 roku (w mld zł)	36
Tabela 11. Wskaźniki wypłacalności zakładów ubezpieczeń	42

Spis wykresów

Wykres 1. Składka przypisana brutto w latach 2012-2017 (w mld zł)	5
Wykres 2. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu I w latach 2012-2017	7
Wykres 3. Zmiana składki przypisanej brutto w poszczególnych grupach działu II w 2016 r. i 2017 r.	9
Wykres 4. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu II w latach 2012-2017	10
Wykres 5. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w latach 2012-2017 (w mld zł)	13
Wykres 6. Struktura odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto według grup ubezpieczeń działu I w latach 2012-2017	14
Wykres 7. Struktura odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto według grup ubezpieczeń działu II w latach 2012-2017	15
Wykres 8. Kształtowanie się wskaźnika szkodowości na udziale własnym w poszczególnych grupach działu II w 2016 i 2017 r.	16
Wykres 9. Koszty działalności ubezpieczeniowej w latach 2012-2017 (w mld zł)	17
Wykres 10. Kształtowanie się wskaźnika kosztów akwizycji w latach 2012-2017	18
Wykres 11. Kształtowanie się wskaźnika kosztów administracyjnych w latach 2012-2017	19
Wykres 12. Wynik techniczny w latach 2012-2017 (w mld zł)	21
Wykres 13. Wynik techniczny wg grup ubezpieczeń działu I w latach 2012-2017 (w mld zł)	22
Wykres 14. Wynik techniczny wg grup ubezpieczeń działu II w latach 2012-2017 (w mld zł)	23
Wykres 15. Wynik finansowy netto w latach 2012-2017 (w mld zł)	24
Wykres 16. Suma bilansowa w latach 2012-2017 (w mld zł)	26
Wykres 17. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu I w latach 2012-2017	28
Wykres 18. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu II w latach 2012-2017	29
Wykres 19. Kapitały własne zakładów ubezpieczeń w latach 2012-2017 (w mld zł)	31
Wykres 20. Udział inwestorów zagranicznych w kapitale podstawowym zakładów ubezpieczeń w 2017 r.	32

Wykres 21. Struktura rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto działu I w latach 2012-2017	33
Wykres 22. Struktura rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto działu II w latach 2012-2017	34
Wykres 23. Struktura dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR dla zakładów ubezpieczeń działu I wg stanu na 31.12.2017 r.	38
Wykres 24. Struktura dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR dla zakładów ubezpieczeń działu II wg stanu na 31.12.2017 r.	39
Wykres 25. Struktura wymogu SCR dla zakładów ubezpieczeń działu I wg stanu na 31.12.2017 r.....	40
Wykres 26. Struktura wymogu SCR dla zakładów ubezpieczeń działu II wg stanu na 31.12.2017 r.....	41
Wykres 27. Wskaźniki wypłacalności zakładów ubezpieczeń według stanu na 31.12.2017 r.....	42

KNF

KOMISJA
NADZORU
FINANSOWEGO

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
Plac Powstańców Warszawy 1
skr. poczt. 419
00-950 Warszawa

tel. (48) 22 262 50 00
fax (48) 22 262 51 11
e-mail: knf@knf.gov.pl

www.knf.gov.pl